

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON / KANTON SREDIŠNJA BOSNA
VLADA SREDNJOBOSANSKOG KANTONA**

**NACRT
ZAKONA O GRAĐENJU**

Na osnovu člana 18. stava 1. tačka d) i f) i člana 41. stava 1. tačke c) Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98, 8/98, 10/2000, 8/03, 2/04 i 14/04), na prijedlog Vlade Srednjobosanskog kantona, Skupština Srednjobosanskog kantona, na _____ sjednici, održanoj _____ godine, donosi

Z A K O N O G R A Đ E N J U

OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim Zakonom o građenju (u daljnjem tekstu: Zakon) uređuje se izrada tehničke dokumentacije (u daljnjem tekstu: projektiranje), građenje, postupak izdavanja odobrenja za građenje i upotrebne dozvole, obavljanje nadzora i održavanje građevine, određuju se tehnička i druga svojstva kojima moraju udovoljiti građevine na području Srednjobosanskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton), te organi za praćenje provođenja Zakona, kao i odgovarajuće sankcije zbog nepridržavanja odredbi ovoga zakona.

Član 2.

(Pojašnjenje izraza u ovome zakonu)

(1) **Dogradnjom**, u smislu ovoga zakona, smatra se svako proširenje postojećeg objekta do 50% tlocrtno površine, kojim se zauzima zemljište ili prostor u odnosu na taj objekt i ako dograđeni dio čini građevinsku i funkcionalnu cjelinu s objektom uz koji se dograđuje.

(2) **Nadzorni organ** je pravno ili fizičko lice koje zadovoljava propisane kriterije za izradu tehničke dokumentacije ili građenje i koje obavlja nadzor nad svim radovima u građevinarstvu.

(3) **Građenjem**, u smislu ovoga zakona, smatra se izvođenje pripremnih radova, građevinskih radova (uključujući završne građevinske i instalacijske građevinske radove) te ugradnja i montaža opreme, gotovih građevinskih elemenata i konstrukcija.

(4) **Građevinom**, u smislu ovoga zakona, smatra se građevinski objekt na određenoj lokaciji koji se sastoji od građevinskog dijela i ugrađene opreme, koji zajedno čine tehničko-tehnološku cjelinu.

(5) **Građevinskim dijelom** iz stava 2. ovoga člana, u smislu ovoga zakona, smatra se dio građevine izrađen od građevinskih materijala i proizvoda, s ugrađenim instalacijama i završnim građevinskim radovima.

(6) **Građevinskim proizvodima**, u smislu ovoga zakona, smatraju se proizvedeni građevinski materijali, preradevine, elementi i industrijski proizvedene konstrukcije.

(7) **Gradilištem** se smatra zemljište, uključujući i privremeno zauzeto zemljište, kao i zemljište potrebno za omogućavanje primjene odgovarajuće tehnologije građenja, zajedno s objektom koji se gradi.

(8) **Iskolčavanje** građevine podrazumijeva geodetski prenos tlocrta vanjskog obrisa građevine ili osi trase građevine koju je dozvoljeno graditi, na terenu unutar građevinske parcele. Elaborat iskolčenja građevine je dokument kojim se iskazuje način iskolčenja građevine na terenu i način kojim su stabilizirane tačke planirane građevine.

(9) **Investitor** je pravno ili fizičko lice u čije ime i za čiji račun se gradi građevina i vrše drugi zahvati u prostoru.

(10) **Izvođač** je pravno ili fizičko lice koje kao privrednu djelatnost obavlja usluge građenja ili izvodi pojedine radove na građevini.

(11) **Konzerviranjem građevine**, u smislu ovoga zakona, smatraju se radovi kojima se oštećena ili nedovršena građevina zaštićuje od daljnjeg propadanja, a do stjecanja uvjeta za njezinu sanaciju, rekonstrukciju ili dovršenje radova na nezavršenoj građevini.

(12) **Nadziđivanjem**, u smislu ovoga zakona, smatra se izgradnja jedne ili više etaža, kao i preuređenje krovšta, odnosno potkrovlja na postojećim građevinama kojima se dobiva novi stambeni ili poslovni prostor.

(13) Održavanjem građevine, u smislu ovoga zakona, smatra se praćenje stanja građevine i poduzimanje mjera nužnih za sigurnost i pouzdanost građevine te živote i zdravlje ljudi.

(14) Opremom, u smislu ovoga zakona, smatraju se ugrađena postrojenja, uređaji, mašine, procesne instalacije i drugi ugrađeni proizvodi koji su u sklopu tehničko-tehnološkog procesa.

(15) Privremenom građevinom, u smislu ovoga zakona, smatra se građevinski objekt izgrađen ili postavljen privremeno na određenoj lokaciji za potrebe gradilišta, za primjenu odgovarajuće tehnologije građenja te za organiziranje sajмова, javnih manifestacija i sl., kao i sve vrste montažnih objekata, kao što su kiosci, elementi urbane opreme, reklamni panoi veći od 2 m², i sl.

(16) Pripremnim radovima, u smislu ovoga zakona, smatra se izvođenje radova i građenje pomoćnih građevina privremene prirode, koji se izvode za potrebe organiziranja gradilišta i primjenu odgovarajuće tehnologije građenja.

(17) Promjenom namjene građevine, u smislu ovoga zakona, smatra se pretvaranje stambenog prostora u poslovni prostor, odnosno poslovnog u stambeni prostor, kao i promjena djelatnosti u poslovnom prostoru ako takva promjena bitno mijenja uvjete upotrebe te građevine, okolnih građevina i prostora te odvijanje saobraćaja i uvjete očuvanja okoliša.

(18) Projektovanje je izrada projekata propisana ovim Zakonom.

(19) Projektant je pravno ili fizičko lice registrovano za obavljanje poslova projektovanja.

(20) Rekonstrukcijom, u smislu ovoga zakona, smatra se izvođenje radova na postojećoj građevini (adaptacija, nadogradnja, sanacija, izmjena tehničko-tehnološkog procesa, modernizacija i sl.) ako se tim radovima utiče na tehnička svojstva građevine iz poglavlja II. ovoga zakona ili ako se tim radovima mijenjaju uvjeti utvrđeni za tu lokaciju na osnovu posebnih propisa.

(21) Radovi na zamjeni, dopuni i popuni opreme, ako je to u skladu s namjenom građevine, u smislu ovoga zakona, ne smatraju se rekonstrukcijom, kao i radovi koji su posebnim zakonom utvrđeni kao radovi na održavanju građevine.

(22) Radovima redovnog održavanja i sanacije oštećene građevine, u smislu ovoga zakona, koji se mogu smatrati radovima tekućeg održavanja, smatraju se radovi koji ne utiču na konstrukciju građevine, zaštitu okoline, namjenu, promjenu dimenzija ili vanjski izgled (manji popravci, malterisanje, bojenje fasada i njihovo dovođenje u prvobitno stanje, zamjena i bojenje građevinske stolarije, ostakljivanje postojećih otvora, pokrova, manjih dijelova krovne konstrukcije, zidanje pregradnih zidova, zamjena i popravak oštećenih instalacija, zidanje porušenih dimnjaka i sl.).

(23) Radovima redovnog održavanja i sanacije oštećene građevine, u smislu ovoga zakona, koji se mogu smatrati radovima tekućeg održavanja, smatraju se radovi koji ne utiču na konstrukciju građevine, zaštitu okoline, namjenu, promjenu dimenzija ili vanjski izgled (manji popravci, malterisanje, bojenje fasada i njihovo dovođenje u prvobitno stanje, zamjena i bojenje građevinske stolarije, ostakljivanje postojećih otvora, pokrova, manjih dijelova krovne konstrukcije, zidanje pregradnih zidova, zamjena i popravak oštećenih instalacija, zidanje porušenih dimnjaka i sl.).

(24) Rekonstrukcijom građevine, u smislu ovoga zakona, smatraju se radovi kojima se mijenjaju konstruktivni elementi koji mogu uticati na stabilnost građevine ili njezinih dijelova, kojima se uvode nove instalacije i ugrađuje nova oprema u građevinu, mijenja namjena, tehnološki proces ili vanjski izgled građevine, mijenjaju uvjeti pod kojima je, na osnovu odobrenja za građenje, izgrađena građevina. Zamjena instalacija i opreme, ako se izvodi prema uvjetima utvrđenim u odobrenju za građenje, ne smatra se rekonstrukcijom.

(25) Rekonstrukcijom građevine, u smislu ovoga zakona, smatraju se i radovi kojima se građevina, čije oštećenje, nastalo kao posljedica starosti građevine, ili posljedica elementarnih nepogoda, prirodnih ili tehničkih katastrofa i ratnih djelovanja, prelazi 70%, dovodi u stanje koje je imala prije oštećenja.

(26) Rehabilitacija podrazumijeva vraćanje oštećenog ili uništenog dobra graditeljskog naslijeđa u stanje u kojem je to dobro bilo prije oštećenja i uništenja, kao i ponovno građenje (obnova) nacionalnog spomenika na istom mjestu, u istom obliku i dimenzijama, od istog ili istovrsnog materijala kao što je bilo prije rušenja uz, u mjeri u kojoj je to moguće, korištenje iste tehnologije građenja.

(27) **Revident** je pravno ili fizičko lice koje zadovoljava propisane kriterije za izradu tehničke dokumentacije i koje obavlja pregled i tehničku kontrolu projektne dokumentacije.

(28) **Sanacijom**, u smislu ovoga zakona, smatraju se radovi na oštećenim građevinama, kojima se građevina dovodi u stanje prije oštećenja.

(29) **Uklanjanjem građevine**, u smislu ovoga zakona, smatra se rušenje i demontaža te odvoženje preostalog materijala, opreme i drugih elemenata građevine koja, zbog fizičke dotrajalosti ili većih oštećenja nastalih elementarnim nepogodama, prirodnim ili tehničkim katastrofama ili ratnim djelovanjima, ne može nadalje služiti svojoj namjeni i predstavlja opasnost za ljudske živote i zdravlje te okolne objekte i saobraćaj, kao i uklanjanje građevine radi privođenja zemljišta konačnoj namjeni.

(30) **Zaštita objekata** u zavisnosti od vrste i lokacije građevine, podrazumijeva:

- **konzervaciju spomenika**, koja podrazumijeva očuvanje fizičkih ostataka spomenika i njegovog okruženja uz zabranu bilo kakve građenja nove građevine na istom lokalitetu ili u blizini lokaliteta, te zaštitu od uništenja nalaza i preuređenja koji bi ugrozili autentičnost spomenika;

- **restauraciju**, koja podrazumijeva rekonstrukciju građevine uz potpuno očuvanje raritetne, autentične vrijednosti građevine sa svim njenim estetskim, umjetničkim i historijskim vrijednostima uz upotrebu tradicionalnih građevinskih materijala i radove izvođene na osnovu postojeće originalne dokumentacije;

- **iluminaciju**, koja podrazumijeva poduzimanje takvih intervencija na spomeniku ili u njegovom neposrednom okruženju radi ugradnje sistema električne rasvjete, koje ni na koji način neće ugroziti njegovu vrijednost.

Član 3.

(Projektiranje, građenje i održavanje građevine)

(1) Projektiranje, građenje i održavanje građevine obavlja se prema odredbama ovoga zakona, posebnih zakona i propisa donesenih na osnovu zakona, zakonom utvrđenih normi, kao i prema pravilima struke.

(2) Odredbe ovoga zakona koje se odnose na građenje primjenjuju se i na rekonstrukciju i uklanjanje građevine ili njezinog dijela.

1.dio

PROJEKTOVANJE I GRAĐENJE I VRŠENJE DRUGIH ZAHVATA U PROSTORU

I TEHNIČKA SVOJSTVA BITNA ZA GRAĐEVINU

Član 4.

(Pouzdanost građevine)

(1) Građevina mora biti projektirana i izgrađena na način da se postigne pouzdanost građevine u cjelini, kao i u svakom njezinom dijelu i elementu.

(2) Pouzdanost, u smislu ovoga zakona, je sposobnost građevine da izdrži sva predviđena djelovanja koja se javljaju pri normalnoj upotrebi te da sadrži sva bitna tehnička svojstva tokom predviđenoga vremena trajanja, a to su:

- a) mehanička otpornost i stabilnost,
- b) sigurnost u slučaju požara,
- c) zaštita od ugrožavanja ljudskoga zdravlja,
- d) pristupačnost,
- e) zaštita korisnika od ozljeđivanja,
- f) zaštita od buke i vibracija,
- g) ušteda energije i toplinska zaštita,
- h) zaštita od štetnog djelovanja okoliša.

(3) Građenjem i korištenjem građevine ne smije se ugroziti pouzdanost drugih građevina, stabilnost tla na okolnom zemljištu, saobraćajne površine, komunalne i druge instalacije i dr.

Član 5.

(Mehanička otpornost i stabilnost)

Građevina mora biti projektirana i izgrađena tako da, tokom građenja i upotrebe, predvidiva djelovanja ne prouzroče:

- a) rušenje građevine ili njezinog dijela ,
- b) deformacije nedopuštenog stepena,
- c) oštećenja građevinskog dijela ili opreme zbog deformacije nosive konstrukcije,
- d) nesrazmjerno velika oštećenja u odnosu na uzrok zbog kojih su nastala.

Član 6.

(Sigurnost u slučaju požara)

Građevina mora biti projektirana i izgrađena da se u slučaju požara:

- a) očuva nosivost konstrukcije tokom određenoga vremena utvrđenoga posebnim propisom,
- b) spriječi širenje vatre i dima unutar građevine,
- c) spriječi širenje vatre na susjedne objekte,
- d) omogući licima da mogu neozlijeđena napustiti građevinu, odnosno da se omogući njihovo spašavanje,
- e) omogući zaštita spasilaca.

Član 7.

(Zaštita ljudskih života i zdravlja)

Građevina mora biti projektirana i izgrađena tako da udovoljava uvjetima zaštite ljudskih života i zdravlja te ne ugrožava radni i životni okoliš, posebno zbog:

- a) oslobađanja opasnih plinova, para i aerosola (zagađenje zraka),
- b) opasnih zračenja,
- c) strujnog udara,
- d) eksplozije,
- e) zagađenja voda i tla,
- f) neodgovarajućeg rješenja u postupanju s otpadom,
- g) atmosferskog pražnjenja,
- h) mehanički pokretne opreme i dijelova unutar i oko građevine.

Član 8.

(Zaštita od ozljeđivanja)

Građevina mora biti projektirana i izgrađena tako da se tokom njezine upotrebe izbjegne moguće ozljeđivanje korisnika građevine.

Član 9.

(Uklanjanje arhitektonskih barijera)

(1) Građevine s više stambenih jedinica, javne i druge ustanove te uslužni i privredni objekti moraju biti projektirani i izgrađeni na način koji trajno osigurava nesmetan pristup i kretanje licima s poteškoćama u kretanju, kao i da se tokom korištenja građevina izbjegniju mogućnosti ozljeđivanja korisnika građevine, prema uvjetima iz važećeg propisa.

(2) U građevinama iz stava 1. ovoga člana za koje je izdano odobrenje za građenje, odnosno koje su izgrađene prije donošenja ovoga zakona, arhitektonske barijere koje onemogućavaju pristup i kretanje licima s poteškoćama u kretanju uklonit će se u roku od pet godina od stupanja na snagu ovoga zakona.

(3) Nalog za uklanjanje arhitektonskih barijera daje nadležni organ, odnosno služba za upravu nadležna za izdavanje odobrenja za građenje predmetne građevine, na zahtjev lica s teškoćama u kretanju ili njegovog staratelja, odnosno odgovarajućeg udruženja.

(4) Za uklanjanje arhitektonskih barijera, odnosno za omogućavanje pristupa građevini i kretanja u građevini licima s teškoćama u kretanju, odgovara vlasnik građevine, odnosno investitor.

Član 10.

(Zaštita od buke i vibracija)

Građevina mora biti projektirana i izgrađena tako da nivo buke u građevini i njezinom okolišu ne prelazi dopuštene vrijednosti za tu namjenu, određene posebnim propisom.

Član 11.

(Ušteda energije i toplinska zaštita)

Građevina mora biti projektirana i izgrađena u skladu s tehničkim standardima za toplinsku zaštitu, odnosno toplinsku izolaciju.

Član 12.

(Zaštita od štetnog djelovanja okoliša)

Građevina mora biti projektirana, izgrađena i održavana tako da se zaštiti od štetnog djelovanja okoliša, odnosno da se osigura željeni vijek njezinoga trajanja.

Član 13.

(Odstupanje od tehničkih svojstava građevine)

(1) U slučaju rekonstrukcije građevine koja je spomenik kulture nulte i prve kategorije, može se odstupiti od nekog od tehničkih svojstava iz ovoga poglavlja.

(2) Saglasnost za odstupanje prema stavu 1. ovoga člana daje organ uprave nadležan za poslove građevinarstva, u saradnji s organom uprave nadležnim za poslove zaštite građevine iz stava 1 ovoga člana.

Član 14.

(Posebni propisi)

Radi postizanja tehničkih svojstava bitnih za građevinu, organ uprave nadležan za poslove građevinarstva donosi tehničke propise i određuje obaveznu primjenu priznatih standarda, ako važećim tehničkim propisima i normama nisu regulirana određena tehnička svojstva bitna za određenu građevinu.

II GRAĐEVINSKI PROIZVODI I OPREMA

Član 15.

(Građevinski proizvodi, materijali i oprema)

Građevinski proizvodi, materijali i oprema mogu se upotrebljavati, odnosno ugrađivati samo ako je njihov kvalitet dokazan ispravom proizvođača ili certifikatom o usklađenosti s utvrđenim posebnim propisima, normativima i standardima.

Član 16.

(Posebni propisi)

(1) Građevinski proizvodi, materijali i oprema koji nisu provjereni u praksi, odnosno za koje nije donesen odgovarajući propis ili poznata norma, mogu se upotrebljavati, odnosno ugrađivati samo na osnovu odobrenja nadležnog kantonalnog Ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

(2) Odobrenje iz stava 1. ovoga člana izdaje se na osnovu potvrde ovlaštene institucije za certifikaciju, da građevinski proizvod, odnosno oprema unutar granica svoje namjene udovoljava zahtjevima u pogledu osiguranja tehničkih svojstava bitnih za građevine, prema 1. dijelu poglavlju I. ovoga zakona.

(3) Odobrenje iz stava 1. ovoga člana izdaje se na određeni period, koji ne može biti dulji od pet godina. Ako se u tome roku ne donese norma ili odgovarajući propis, odobrenje se može produžiti na daljnjih pet godina.

(4) Odobrenje iz stava 1. ovoga člana može se ukinuti prije isteka roka važenja ako se utvrdi da novi proizvod više ne odgovara zahtjevima iz stava 2. ovoga člana.

III. SUDIONICI U GRAĐENJU

Član 17.

(1) Sudionici u građenju i njihova odgovorna lica su:

- a) investitor,
- b) projektant,
- c) revident,
- d) izvođač radova,
- e) stručni nadzor.

(2) Odnosi između sudionika u građenju iz stava 1. ovoga člana određuju se ugovorima.

Član 18.

(Investitor)

(1) Investitor, prema ovome zakonu, je pravno ili fizičko lica u čije ime se gradi građevina.

(2) Projektiranje, kontrolu projekta, građenje i nadzor nad građenjem investitor mora povjeriti licima registriranim za obavljanje tih djelatnosti.

(3) Investitor je dužan osigurati stalni nadzor nad građenjem (u daljnjem tekstu: stručni nadzor).

(4) Investitor može biti ujedno projektant i izvođač, ali stručni nadzor mora povjeriti drugom pravnom ili fizičkom licu koje ispunjava uvjete za nadzor prema ovom zakonu.

(5) Investitor je dužan početak građenja prijaviti organu uprave nadležnom za poslove građevinarstva i nadležnoj građevinskoj inspekciji najkasnije osam dana prije početka radova.

(6) U slučaju prekida radova, investitor je dužan poduzeti mjere osiguranja građevine i susjednih građevina i površina.

(7) Ako se tokom građenja promijeni investitor, o nastaloj promjeni novi investitor mora obavijestiti organ uprave nadležan za poslove građevinarstva, u roku od osam dana od dana nastale promjene.

Član 19.

(Projektant)

(1) Projektant, prema ovom Zakonu, je pravno ili fizičko lice registrovano za obavljanje poslova projektovanja.

(2) Projektovanjem građevina i drugih zahvata u prostoru može se baviti pravno lice, registrovano za tu djelatnost ako pored općih uvjeta ispunjava i uvjet da u radnom odnosu ima najmanje po jednog diplomiranog inženjera sa položenim stručnim ispitom i najmanje pet godina radnog iskustva odgovarajuće struke, za svaku vrstu projekta koji radi (arhitektonski, građevinski, mašinski, elektro itd).

(3) Pravno lice koje nema uposlene projektante za svaku vrstu projekta koje radi, mora osigurati angažovanje projektanata, diplomiranih inženjera sa položenim stručnim ispitom i odgovarajućim stažom, sklapanjem poslovnih ugovora sa pravnim ili fizičkim licima, registrovanim za obavljanja djelatnosti projektovanja (svi poslovni ugovori su obavezno u prilogu osnovnog ugovora o projektovanju)

(4) Projektant, diplomirani inženjer sa položenim stručnim ispitom, može po osnovu sklopljenih poslovnih ugovora sa pravnim licima registrovanim za projektovanje, obavljati poslove projektovanja iz oblasti za koje ima visoku stručnu spremu i položen stručni ispit.

(5) Pravno lice koje projektuje, imenuje jednog ili više projektanata koji su odgovorni za ispravnost i kvalitet projekta ili dijela projekta. Projektant je odgovoran da projekat ili dio projekta za čiju je izradu imenovan, zadovoljava uvjete iz ovoga zakona, posebnih zakona, propisa donesenih na temelju zakona, tehničkih normi i standarda.

(6) Ako u izradi glavnog, izvedbenog projekta ili projekta uklanjanja građevine učestvuje više projektanata, pravno lice, kojem je povjerena izrada projekta imenuje projektanta voditelja. Projektant voditelj može istodobno biti i projektant određene vrste projekta.

(7) Projektant voditelj odgovoran je za kompletnost projektne dokumentacije i međusobnu usklađenost projekata, što potvrđuje svojim potpisom i odgovarajućom potvrdom.

(8) Ako u izradi projekta učestvuju dva ili više pravnih lica, investitor je dužan imenovati koordinatora projekta, odnosno odrediti osobu koja će imenovati tog koordinatora. Na koordinatora projekta odgovarajuće se primjenjuju odredbe iz stava (7) ovog člana.

Član 20.

(Izvođač radova)

(1) Graditi i izvoditi radove na građevini, prema ovome zakonu, može pravno ili fizičko lice registrirano za obavljanje te djelatnosti (u daljnjem tekstu: izvođač radova), ako pored općih uvjeta, ispunjavaju uvjet da u stalnom radnom odnosu sa punim radnim vremenom imaju najmanje jednog diplomiranog inženjera sa pet godina radnog iskustva i položenim stručnim ispitom.

(2) Ako u građenju sudjeluju dva ili više izvođača, investitor je dužan imenovati izvođača radova odgovornog za međusobno usklađivanje radova.

(3) Izvođač radova je dužan:

a) graditi u skladu s odobrenjem za građenje,

b) radove izvoditi tako da tehnička svojstva građevine odgovaraju zahtjevima iz poglavlja I. ovoga zakona,

c) ugraditi materijale, opremu i proizvode u skladu s poglavljem II., 1. dijela ovoga zakona,

d) osigurati dokaze o kvalitetu radova te ugrađenih proizvoda i opreme prema odredbama ovoga zakona i zahtjevima iz projekta,

e) poduzeti mjere za sigurnost građevine

f) tokom građenja voditi građevinski dnevnik i građevinsku knjigu.

(4) Izvođač iz stava 1. ovoga člana imenuje voditelja građenja, a ako izvodi samo pojedine radove, imenuje voditelja tih radova. Voditelj građenja, odnosno voditelj radova odgovoran je za provođenje stava 3. ovoga člana.

(5) Voditelj građenja i voditelj pojedinih radova može biti diplomirani inženjer, s najmanje tri ili inženjer s najmanje pet godine radnoga iskustva na poslovima građenja i položenim stručnim ispitom.

Član 21.

(Stručni nadzor nad građenjem)

(1) Stručni nadzor nad građenjem, u ime investitora, prema ovom zakonu, može obavljati samo pravno lice registrirano za poslove nadzora, koje ima u radnom odnosu zaposlenog najmanje jednog diplomiranog inženjera odgovarajuće struke, s tri godine radnog iskustva i položenim stručnim ispitom, za svaku vrstu poslova za koju obavlja nadzor (građevinski, mašinski, elektro itd.).

(2) Pravno lice iz stava 1. ovoga člana koje nema zaposlene inženjere za sve vrste poslova za koje obavlja nadzor, mora osigurati angažiranje diplomiranog inženjera, sklapanjem poslovnih ugovora s fizičkim ili pravnim licem registriranim za poslove projektiranja i građenja.

(3) Nadzorni inženjer može biti samo diplomirani inženjer odgovarajuće struke, s tri godine radnog iskustva na poslovima projektiranja, građenja ili stručnog nadzora i položenim stručnim ispitom.

(4) Ovisno o složenosti objekta, pravno lice koje obavlja poslove nadzora nad građenjem, u ime investitora, može imenovati nadzorni tim i koordinatora. Koordinator se imenuje iz reda nadzornih inženjera i odgovoran je za usklađivanje rada tima i pojedinih faza objekta ili dijelova objekta.

(5) Akt o imenovanju nadzornoga tima i koordinatora, pravno lice dužno je dostaviti nadležnom organu, odnosno službi za upravu nadležnoj za poslove građevinarstva.

(6) U provođenju stručnog nadzora nadzorni inženjer dužan je:

a) utvrditi usklađenost iskolčenja građevine s elaboratom o iskolčenju građevine i projektom,
b) provjeriti i utvrditi gradi li se u skladu s odobrenjem za građenje, tehničkom dokumentacijom i ovim zakonom,

c) provjeriti i utvrditi je li kvalitet radova, ugrađenih proizvoda i opreme u skladu sa zahtjevima projekta te je li taj kvalitet dokazan propisanim ispitivanjima i dokumentima,

d) potvrditi urednost izvođenja radova potpisivanjem građevinskog dnevnika te kontrolirati građevinsku knjigu i sve eventualno promijenjene okolnosti u tehničkoj dokumentaciji,

e) napisati izvještaj o obavljenom nadzoru nad građenjem objekta.

(7) Akt o imenovanju nadzornog inženjera, pravno lice dužno je dostaviti organu uprave nadležnom za poslove građevinarstva.

Član 22.

(Revident)

(1) Reviziju projektne dokumentacije (glavni projekt, izvedbeni projekt) vrši pravno lice registrovano za poslove projektovanja (u daljem tekstu: revident), koje mora u radnom odnosu imati zaposlene inženjere i to:

a) Odgovorni revident sa najmanje deset godina radnog iskustva i položenim stručnim ispitom,

b) Revidenti za pojedine dijelove projekta s najmanje pet godina radnog iskustva na projektovanju istih ili sličnih građevina i položenim stručnim ispitom.

(2) Pravno lice iz stava (1) ovog člana koje nema zaposlene diplomirane inženjere za sve dijelove projekta, mora osigurati, poslovnim ugovorima, angažiranje revidenata koji ispunjavaju propisane uslove.

(3) Pravno lice iz stava (1) dužno je imenovati odgovornog revidenta, koji je odgovoran za koordinaciju kontrole pojedinih faza ili dijelova glavnog, odnosno izvedbenog projekta.

(4) Odgovorni revident organizuje izradu završnog izvještaja o reviziji ukupne projektne dokumentacije, na osnovu pojedinačnih izvještaja o reviziji pojedinih faza ili dijelova projekta, koji se prilažu uz završni izvještaj.

(5) Reviziji projekta podliježu svi glavni i izvedbeni projekti stambenih objekata i stambeno-poslovnih objekata, javnih objekata, poslovnih i privrednih objekata, kao i projekti za koje odobrenje za gradnju izdaje Ministarstvo, izuzev stambenih objekata i jednostavnih poljoprivrednih objekata razvijene bruto površine do 400m².

(6) Revident ne može biti lice koje je u cijelosti ili djelimično učestvovalo u izradi projekta ili ako je taj projekat u cijelosti ili djelomično izrađen ili nostrificiran kod pravnog lica u kojem je zaposlen.

(7) Revident dužan je obaviti kontrolu projekta s gledišta svih uvjeta navedenih u članu 4. ovoga zakona.

(9) Ovlast za obavljanje kontrole projekta iz stavka 1 ovog člana i kriterije za davanje ovlasti utvrditi će tijelo mjerodavno za poslove građenja posebnim propisom.

Član 23.

(Stručni ispit)

(1) Inženjeri raznih specijalnosti koji obavljaju poslove projektiranja, revizije projekta, građenja, nadzora nad građenjem i održavanja građevine moraju imati položen stručni ispit.

(2) Stručni ispiti iz stava 1. ovoga člana polaže se prema važećim propisima za polaganje stručnog ispita.

IV TEHNIČKA DOKUMENTACIJA

Član 24.

(Glavni projekt)

(1) Glavni projekt ili projekt za dobivanje odobrenja za građenje, u smislu ovoga zakona, je skup međusobno usklađenih projekata kojima se daje tehničko rješenje građevine.

(2) Glavni projekt, ovisno o tehničkoj strukturi građevine, može sadržavati više vrsta projekata:

- a) arhitektonski projekt,
- b) građevinski projekt,
- c) projekt instalacija,
- d) projekt ugrađene opreme,
- e) druge vrste projekata.

(3) Projekti iz stava 2. ovoga člana, ovisno o vrsti građevine, sadrže:

- a) nacрте,
- b) tehnički opis,
- c) podatke o geotehničkim i drugim istražnim radovima koji su poslužili kao podloga za izradu projekta,
- d) proračun konstrukcije, hidraulike, energetike, fizikalnih svojstava i dr. kojima se dokazuje da je građevina projektirana prema odredbama poglavlja I. ovoga zakona,
- e) program kontrole i osiguranja kvaliteta,
- f) tehničko rješenje sanacije okoliša gradilišta,
- g) elaborat zbrinjavanja otpada, ako se radi o otpadu za koji su posebnim zakonom propisane mjere odlaganja,
- h) elaborat zaštite okoliša, ako se radi o objektima za koje je potrebna okolišna dozvola,
- i) situacijski prikaz objekta (izvod iz urbanističke saglasnosti),
- j) tehničke uvjete građenja,
- k) izvještaj o obavljenoj reviziji, ako objekt podliježe reviziji.

(3) Za gotove konstrukcije i opremu koja posjeduje certifikat o usklađenosti ili za koje je na drugi propisani način dokazano da su proizvedeni prema odredbama 1. dijela, poglavlja I. i II. ovoga zakona, u projektu nije potrebno to ponovno dokazivati.

(4) Ako je glavni projekt izrađen na stranom jeziku, mora sadržavati i prijevod na jedan od službenih jezika u Bosni i Hercegovini.

(5) Za određene specifične građevine, organ uprave nadležan za poslove građevinarstva može propisati i dodatne obavezne projekte.

Član 25.

(Izvedbeni projekt)

(1) Izvedbeni projekt mora biti izrađen u skladu s glavnim projektom i uvjetima za građenje datim u odobrenju za građenje te sadržavati detaljne crteže i njihove tekstualne opise, čime se objekt potpuno definira za izvedbu.

(2) Izvedbeni projekt obavezno se izrađuje za javne građevine i složene objekte.

(3) Tehnički prijem građevine i izdavanje upotrebne dozvole obavlja se na osnovu glavnog projekta, odnosno za javne i složene građevine, na osnovu izvedbenog projekta.

(4) Ako izvedbeni projekt nije radio projektant glavnog projekta, investitor je dužan izvedbeni projekt dostaviti projektantu glavnog projekta radi ovjere usklađenosti izvedbenog projekta s glavnim projektom I uvjetima danim u odobrenju za građenje.

(5) Projektant glavnog projekta, odnosno revident dužan je napismeno izvijestiti građevinsku inspekciju da izvedbeni projekt koji mu je dostavljen na ovjeru nije urađen u skladu s uvjetima iz odobrenja za građenje, odredbama ovoga zakona i posebnim propisima te normativima donesenim na osnovu ovoga zakona i pravilima struke.

Član 26.

(Označavanje projekta)

(1) Projekti, odnosno njihovi dijelovi (tehnički opis, proračuni) i svaki list nacrti i dr. moraju imati naznačeno pravno lice koje ih je izradilo, naziv građevine, ime i prezime, odnosno naziv investitora, oznaku ili broj projekta, odnosno njegovog dijela, mjerilo u kojem je nacrt izrađen, datum izrade, ime i prezime te potpis projektanta i projektanta voditelja, kao i ovjeru pravnog lica.

(2) Ovjerom projekta, odnosno nacrti pravno lice koje je izradilo projekt potvrđuje da je projekt kompletan, njegovi dijelovi međusobno usklađeni, kao i da je usklađen s odredbama ovoga zakona, posebnih propisa i normi donesenih na osnovu zakona i pravila struke te da je izvedbeni projekt izrađen u skladu s glavnim projektom i uvjetima danim u odobrenju za građenje.

(3) Projekti i njihovi dijelovi moraju biti uvezani tako da je onemogućena zamjena sastavnih dijelova.

(4) Izuzetno, ako projektant radi dokumentaciju za svoje potrebe, uz projekt se prilažu dokazi o ispunjavanju uvjeta iz člana 19. ovoga zakona.

(5) Uz projekt mora biti uvezan akt o važećoj registraciji pravnog lica koje je izradilo projekt, dokaz o položenom stručnom ispitu projektanta voditelja i projektanata pojedinih faza projekta te izvještaj o reviziji projekta ako projekt podliježe reviziji.

Član 27.

(Revizija projekta)

(1) Kontrola glavnog projekta, ovisno o vrsti građevine, mora se obaviti u pogledu:

- a) mehaničke otpornosti i stabilnost,
- b) zaštite od buke i vibracija,
- c) uštede energije i toplinske zaštite,
- d) štetnog djelovanja okoliša,
- e) zaštite od požara,
- f) eliminiranja arhitektonskih barijera za lica sa smanjenim tjelesnim sposobnostima,
- g) zaštite na radu.

(2) Kontrolu glavnog projekta investitor može povjeriti samo revidentu iz člana 22. ovoga zakona.

(3) Revident koji je obavio kontrolu projekta dužan je o tome sastaviti pisani izvještaj koji će biti sastavni dio projekta te ovjeriti dijelove projekta prema propisu iz stava 7. ovoga člana.

(4) U izvještaju o obavljenoj kontroli, revident može zahtijevati od investitora:

- a) da prije početka izvođenja određenih radova obavi kontrolu dijela izvedbenog projekta koji se odnosi na te radove,
- b) da obavi pregled izvedenih radova u određenoj fazi građenja.

(5) O obavljenoj kontroli, odnosno pregledu prema stavu 4. ovoga člana *ovlašteni* revident dužan je sastaviti pisani izvještaj.

(6) Ako je glavni projekt izrađen u inozemstvu, *ovlašteni* revident mora obaviti kontrolu kojom se utvrđuje da je izrađen u skladu s ovim zakonom i priznatim normama.

(7) Građevine, odnosno radove za koje je obavezna kontrola te sadržaj i način obavljanja kontrole projekta, način ovjere projekta i način naknade (taksa i troškova) za obavljenju kontrolu, te projekata propisat će Ministarstvo posebnim propisom.

Član 28.

(Nostrifikacija projekta)

(1) Nostrifikacija je postupak usklađenosti idejnog, glavnog i izvedbenog projekta izgrađenog u inozemstvu s odredbama ovog Zakona, Zakona o prostornom planiranju i korištenju zemljišta na nivou Federacije BiH, tehničkim propisima, normama i pravilima struke iz područja graditeljstva.

(2) Nostrifikaciju projekta vrši pravno lice registrovano za poslove projektovanja (u daljem tekstu ovlašteno pravno lice), koje mora imati u radnom odnosu zaposlene diplomirane inženjere za sve dijelove projekta, s najmanje pet godina radnog iskustva na projektovanju istih ili sličnih građevina, s položenim stručnim ispitom.

(3) Pravno lice koje nema zaposlene diplomirane inženjere za sve dijelove projekta iz stava 2, mora osigurati poslovnim ugovorima angažiranje pravnog lica registrovanog za poslove projektovanja koje ispunjava te uslove.

(4) Ovlašteno pravno lice koje je vrši nostrifikaciju projekta izrađenog u inozemstvu, odgovorno je za usklađenost nostrificiranog projekta sa odredbama zakona i bosanskohercegovačkim propisima iz područja graditeljstva.

(5) Pravno lice iz prethodnog stava dužno je izvršiti nostrifikaciju projekta u skladu sa postupkom nostrifikacije koji propisuje Uredba o vrsti, sadržaju, označavanju i čuvanju, kontroli i nostrifikaciji investiciono-tehničke dokumentacije

Član 29.

(Čuvanje projekta)

(1) Glavni projekt, koji je sastavni dio odobrenja za građenje, zajedno s odobrenjem, (trajno) čuva organ uprave nadležan za poslove građevinarstva koji je izdao odobrenje za građenje prema važećem Zakonu o arhivskoj građi u Srednjobosanskom kantonu.

(2) Glavni i izvedbeni projekt građevine, sa svim nacrtima, izmjenama i dopunama, dužan je čuvati investitor, odnosno pravni slijednik građevine, za sve vrijeme dok građevina postoji.

V. ODOBRENJE ZA GRAĐENJE

Član 30.

(1) Građenju nove i rekonstrukciji postojeće građevine može se pristupiti samo na osnovu pravosnažnog odobrenja za građenje.

(2) Odobrenje za građenje izdaje se za građenje cijele građevine, odnosno dio građevine koja čini tehničko-tehnološku cjelinu (faze građenja složenijih objekata).

Član 31.

(Građenje bez odobrenja za građenje)

(1) Izuzetno od odredbi člana 30. ovoga zakona, odobrenje za građenje nije potrebno:

a) za radove na zamjeni i / ili dopuni i popuni opreme te radove redovnog održavanja i sanacije oštećene građevine koji se, prema ovome zakonu, ne smatraju rekonstrukcijom,

b) za kablovske i zračne priključke na niskonaponsku i PTT mrežu, kao i za vodove kojima se postojeća građevina priključuje na postojeće instalacije (vodovod, kanalizaciju, plinovod, parovod itd.),

c) za građenje grobnice,

d) za ograđivanje parcele, osim s ulične strane,

e) za uređenje okućnice za građevinu (platoi, staze, vanjsko stepenište oslonjeno cijelom površinom na tlo, potporni zidovi do visine 0,8 m od nivoa tla, ograde koje su na granici građevinske parcele i ako su u skladu s uvjetima iz urbanističke saglasnosti),

f) a staklenik za smještaj bilja, tlocrtne površine (bruto) do 12 m²

g) za bunar za vodu ili cisternu za vodu, zapremine do 10 m³.

h) za septičku jamu, zapremine do 10 m³, koja se gradi na građevinskoj čestici građevine za koju je izdano odobrenje za građenje, s prethodno određenom mikrolokacijom u odnosu na susjedne parcele,

i) za dječije igralište,

j) za nadstrešnicu za sklanjanje ljudi u javnom saobraćaju,

k) za reklamni pano, oglasne površine do 12 m², i vertikalnu saobraćajnu signalizaciju u zemljišnom pojasu postojećeg puta,

l) za sportske terene bez tribina, koji su cijelom svojom površinom oslonjeni na tlo (nogometna igrališta te igrališta za tenis i slično),

m) za radove na stepeništima, hodnicima i sl. na promjeni pristupa građevini i unutar građevine radi omogućavanja nesmetanog pristupa i kretanja u građevini licima s teškoćama u kretanju ako se ne radi o radovima iz člana 2. stavova 13., 14., 15., 16. i 17. ovoga zakona.

(1) Za građevine iz stava 1. ovoga člana u postupku izdavanja urbanističke saglasnosti riješit će se i imovinskopravni odnosi.

Član 32.

(Posebni slučajevi građenja)

(1) U slučaju neposredne opasnosti od velikih prirodnih nepogoda ili ratnih i drugih razaranja, tokom tih događaja ili neposredno nakon njihova prestanka, bez odobrenja za građenje mogu se graditi one građevine koje služe sprečavanju djelovanja tih događaja, odnosno uklanjanju štetnih posljedica.

(2) Građevina iz stava 1. ovoga člana mora se ukloniti kad prestane potreba za njezino korištenje. Ako je potrebno da ta građevina ostane kao stalna, za nju se mora naknadno ishoditi odobrenje za građenje.

(3) U slučaju oštećenja građevine zbog djelovanja iz stava 1. ovoga člana, neovisno o stepenu oštećenja, građevina se može vratiti u prvobitno stanje bez prethodnoga izdavanja urbanističke saglasnosti.

(4) Organ uprave nadležan za poslove građevinarstva obavezan je za građevine iz stava 3. ovoga člana izdati odobrenje za građenje u skladu s odobrenjem za građenje na osnovu kojeg je građevina izgrađena.

(5) Ako se radi o većim oštećenjima konstruktivnih dijelova građevine, organ uprave nadležan za poslove građevinarstva može od investitora zahtijevati da priloži tehničku dokumentaciju za sanaciju građevine i ateste o obavljenim ispitivanjima konstrukcije građevine.

(6) Odobrenjem za građenje iz stava 4. ovoga člana utvrdit će se i obaveza pribavljanja upotrebne dozvole za saniranu građevinu.

Član 33.

(Organi nadležni za izdavanje odobrenja za građenje)

Odobrenje za građenje izdaje Ministarstvo i općinska služba nadležna za poslove građevinarstva (u daljnjem tekstu: općinska služba) na čijem se području građevina gradi, ako ovim zakonom ili drugim posebnim zakonom nije određen neki drugi organ.

Član 34.

(Nadležnost Ministarstva za izdavanje odobrenja za građenje)

Ministarstvo izdaje odobrenje za građenje građevina i drugih zahvata u prostoru za koje izdaje urbanističku saglasnost i lokacijsku informaciju prema članu 66. stav 2. i stav 4. Zakona o prostornom uređenju.

Član 35.

(Zahtjev za odobrenje za građenje)

(1) Zahtjev za izdavanje odobrenja za građenje podnosi investitor organu uprave nadležnom za poslove građevinarstva.

(2) Zahtjevu za izdavanje odobrenja za građenje prilažu se:

- a) urbanistička saglasnost **ili lokacijska informacija.**,
- b) dokaz o vlasništvu, odnosno stjecanju prava na građenje,
- c) tri primjerka glavnog projekta ili tri primjerka izvedbenog projekta koji mora sadržavati sve propisane dijelove glavnog projekta,
- d) pisani izvještaj o obavljenoj kontroli glavnog projekta prema članu 27. ovoga zakona,
- e) saglasnost, potvrde ili mišljenja nadležnih organa ili preduzeća o glavnom projektu, ako je to određeno posebnim zakonom,
- f) izvod iz katastarskog plana, odnosno ažurnu geodetsku podlogu mjesta građenja,

g) drugi prilozi određeni posebnim zakonom.

(3) Izuzetno od odredbe stava 2. tačke 1. ovoga člana, ako je za predmetnu lokaciju donesen **regulacioni plan ili urbanistički projekat urađen** u skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju **i važećom Uredbom o jedinstvenoj metodologiji za izradu dokumenata prostornog uređenja**, zahtjevu za odobrenje za građenje prilaže se izvod iz iste, odnosno propisani urbanističko-tehnički uvjeti, s tim da se u projektnoj dokumentaciji moraju poštovati dani urbanističko-tehnički uvjeti, što se dokazuje saglasnošću nadležnog organa na idejni projekt.

(4) Nadležni organ, odnosno služba za upravu dužna je, u roku od 15 dana od dana kada je dostavljen idejni projekt, izdati saglasnost na projekt ili napismeno navesti potrebne izmjene projekta koje se moraju poštovati prilikom izrade glavnog, odnosno izvedbenog projekta.

Član 36.

(Dokaz o pravu građenja)

Dokazom o pravu građenja iz člana 35. stava 2. tačke b). ovoga zakona smatra se:

- a) izvod iz zemljišne knjige, ne stariji od šest mjeseci,
- b) ugovor ili odluka nadležnih organa na osnovu koje je investitor stekao pravo vlasništva ili pravo građenja ili pravo korištenja,
- c) ugovor o partnerstvu, sklopljen s vlasnikom zemljišta i / ili nekretnine, čiji je cilj zajedničko građenje,
- d) ugovor o koncesiji kojim se stječe pravo građenja,
- e) pisana saglasnost vlasnika nekretnine za slučajeve iz alineja 3. i 4. ovoga člana.

Član 37.

(Postupak izdavanja odobrenja za građenje i žalbeni postupak)

(1) Nadležni organ uprave dužan je u postupku izdavanja odobrenja za građenje utvrditi je li glavni projekt izrađen u skladu s uvjetima danim u urbanističkoj saglasnosti, odnosno urbanističko-tehničkim uvjetima koji su propisani odgovarajućom odredbom Zakona o prostornom uređenju te s odredbama ovoga zakona i posebnih propisa.

(2) Ako su ispunjeni uvjeti propisani ovim zakonom i posebnim propisima, organ uprave nadležan za poslove građevinarstva iz člana 32. ovoga zakona dužan je izdati rješenje o odobrenju za građenje u roku 30 dana od dana prijema urednog zahtjeva.

(3) Glavni projekt, s opisom radova, sastavni je dio odobrenja za građenje, što na projektu mora biti naznačeno i ovjereno potpisom radnika i pečatom organa uprave nadležnog za poslove građevinarstva koji je to odobrenje izdao.

(4) Ako organ uprave nadležan za poslove građevinarstva utvrdi da nisu ispunjeni propisani uvjeti za izdavanje odobrenja za građenje, pismeno će tražiti od investitora da u roku od 15 dana od dana prijema obavještenja otkloni utvrđene nedostatke.

(5) Ako investitor u određenom roku ne ispuni sve uvjete, nadležni organ uprave, odnosno služba za upravu nadležna za poslove građevinarstva rješenjem će odbaciti zahtjev za izdavanje odobrenja za građenje.

(6) Na rješenje koje donosi Ministarstvo može se izjaviti žalba Vladi Kantona, odnosno Komisiji za drugostepeno upravno rješavanje, Vlade Kantona, u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(7) Na rješenje koje donosi nadležna općinska služba može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

(8) Protiv konačnih akata drugostepenih organa iz stavova 6. i 7. ovoga člana može se pokrenuti upravni spor u Kantonalnom sudu, na način i pod uvjetima propisanim važećem Zakonom o upravnim sporovima FBiH.

(9) U postupku izdavanja odobrenja za građenje, nadležni organ kao prethodno pitanje rješava naknadu za uređenje građevinskog zemljišta, te naknadu za pogodnost i korištenje građevinskog zemljišta. Odmah po prijemu kompletnog zahtjeva, nadležni organ je dužan da odlukom utvrdi iznose

spomenutih naknada i da izda rješenje investitoru u roku od 10 dana o obavezi i uvjetima plaćanja tih naknada. Investitor je dužan da u roku od 10 dana po prijemu rješenja dostavi dokaze da su plaćeni troškovi uređenja građevinskog zemljišta, naknada za pogodnost i naknada za korištenje građevinskog zemljišta ili kopiju ugovora sa nadležnom općinskom službom o plaćanju iznosa na rate do završetka građenja građevine, ukoliko postoji takva mogućnost.

(10) U postupku izdavanja odobrenja za građenje primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ako odredbama ovoga zakona nije drugačije utvrđeno

Član 38.

(Sadržaj rješenja o odobrenju za građenje)

(1) Rješenje o odobrenju za građenje sadrži:

- a) podatke o investitoru kojem se izdaje odobrenje (naziv, odnosno ime i prezime, sa sjedištem, odnosno adresom),
- b) podatke o građevini za koje se izdaje odobrenje sa osnovnim podacima o namjeni, gabaritu i spratnosti građevine, sa oznakom lokacije (katastarske parcele),
- c) naziv glavnog projekta sa nazivom pravnog lica koje je izradilo glavni projekat;
- d) izjavu da je glavni projekat sastavni dio odobrenja,
- e) period za koji odobrenje važi,
- f) obavezu investitora da prijavi početak izvođenja radova organu koji izdaje odobrenje i nadležnoj građevinskoj inspekciji osam dana prije otpočinjanja radova,
- g) druge podatke od značaja za specifičnu lokaciju i građevinu,

(2) Nadležni organ dužan je poslati kopiju pravosnažnog odobrenja za građenje nadležnoj građevinskoj inspekciji.

(3) Kada Ministarstvo izdaje odobrenje za građenje, dužno je kopiju odobrenja dostaviti nadležnoj općinskoj službi na čijoj se teritoriji gradi građevina.

(4) Glavni projekat je sastavni dio odobrenja za građenje, što na projektu mora biti naznačeno i ovjereno potpisom službenika i pečatom nadležne službe za upravu koja je tu dozvolu izdala.

Član 39.

(Izdavanje odobrenja za građenje za dijelove građevine)

(1) Odobrenje za građenje izdaje se za građenje cijele građevine.

(2) Izuzetno od odredbe člana 30. stava 2. ovoga zakona, na zahtjev investitora, odobrenje za građenje može se izdati i za dijelove građevine.

(3) Prije podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za građenje prema odredbi stava 2. ovoga člana, investitor je dužan pribaviti načelno odobrenje za građenje za cijelu građevinu.

Član 40.

(Načelno odobrenje za građenje)

(1) Načelnim odobrenjem za građenje, prema zahtjevu investitora, određuju se dijelovi građevine za koje će se izdavati odobrenje za građenje.

(2) Na osnovu načelnog odobrenja za građenje, može se početi s pripremnim radovima, ali se ne može započeti s izvođenjem radova na građevini.

(3) Zahtjevu za izdavanje načelnog odobrenja za građenje prilažu se:

- a) urbanistička saglasnost za cijelu složenu građevinu,
- b) tri primjerka idejnog projekta složene građevine,
- c) izvod iz katastarskoga plana, s ucrtanom situacijom cijele složene građevine i susjednih objekata,
- d) popis dijelova građevine za koje će se izdavati odobrenje za građenje i redoslijed podnošenja zahtjeva,
- e) popis pripremnih radova koje treba izvesti,

f) okolišna dozvola (ako složena građevina spada u građevine za koje je to propisano posebnim zakonom)

g) drugi nacrti i podaci ako su značajni za izradu glavnog projekta složene građevine.

(4) Idejni projekt sastavni je dio načelnog odobrenja za građenje, što na njemu mora biti naznačeno i ovjereno potpisom radnika i pečatom organa uprave nadležnog za poslove građevinarstva.

(5) Na postupak izdavanja načelnog odobrenja za građenje odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga zakona koje se odnose na postupak izdavanja odobrenja za građenje.

Član 41.

(Odobrenje za građenje za pripremljene radove)

(1) Pripremljeni radovi za potrebe gradilišta izvode se na osnovu načelnog odobrenja za građenje.

(2) Izuzetno od odredbe stava 1. ovoga člana, odobrenje za građenje potrebno je za privremene građevine i pripremljene radove koji mogu biti opasni za ljudske živote i zdravlje te saobraćaj i okoliš, i to:

a) za asfaltnu bazu, separaciju agregata, tvornicu betona i sl., koji će se koristiti za građenje više građevina kroz dulji vremenski period,

b) za dalekovod i transformatorsku stanicu koju je potrebno graditi radi napajanja gradilišta električnom energijom,

c) za složene radove koji mogu uticati na ljudske živote i zdravlje ili na stabilnost građevine.

(3) Odobrenjem za građenje iz stava 2. ovoga člana moraju se odrediti uvjeti i rok u kojem se privremena građevina mora ukloniti.

(4) Prethodni radovi istražnog karaktera (prethodne studije, istraživanja i ispitivanja terena, izrada idejnih rješenja, izrada investicijskog programa, prikupljanje podataka za projektiranje i drugi radovi koji služe za izradu tehničke dokumentacije i za donošenje odluke o izgradnji investicijskog objekta) izvode se na osnovu urbanističke saglasnosti.

Član 42.

(Odobrenje za građenje za privremene objekte)

(1) Za postavljanje privremenih građevina iz člana 2. stava 15. ovoga zakona, izdaje se odobrenje za građenje za privremene građevine.

(2) Odobrenjem za građenje iz stava 1. ovoga člana mora se odrediti rok u kojem se privremena građevina mora ukloniti.

(3) Rok za uklanjanje privremene građevine iz stava 2. ovoga člana ne može biti duži od tri godine.

Član 43.

(Izmjene i / ili dopune odobrenja za građenje)

(1) Investitor je dužan podnijeti zahtjev za izmjenu ili dopunu odobrenja za građenje ako tokom građenja namjerava na građevini učiniti bilo kakve izmjene kojima se odstupa od rješenja datih glavnim ili izvedbenim projektom na osnovu kojeg je izdano odobrenje za građenje ili uvjeta datih u urbanističkoj saglasnosti.

(2) Ako se tokom građenja promijeni investitor, novi investitor dužan je od organa uprave nadležnog za poslove građevinarstva u roku od 30 dana zatražiti izmjenu odobrenja za građenje u vezi s promjenom investitora.

Član 44.

(Prestanak važenja odobrenja za građenje)

(1) Odobrenje za građenje prestaje važiti ako radovi na građevini za koju je odobrenje za građenje izdano ne započnu u roku od dvije godine od dana pravosnažnosti odobrenja za građenje.

(2) Važenje odobrenja za građenje može se, na zahtjev investitora, produžiti za još dvije godine ako se nisu promijenili uvjeti u skladu s kojima je izdano odobrenje za građenje.

Član 45.

(Bespravna gradnja)

(1) Investitor kojem je rješenjem odobreno građenje može pristupiti gradnji iz člana 30. ovoga zakona samo nakon dobivanja odgovarajuće klauzule o pravosnažnosti rješenja.

(2) Za zgrade i druge građevine izgrađene bez odobrenja za građenje iz stava 1. ovoga člana ne smije se dati priključak za javni vodovod i električnu mrežu. Vlasnici takvih zgrada nemaju pravo na obeštećenje prilikom rušenja građevine u svrhu ostvarivanja i provođenja plana.

(3) Posebnim propisom **Skupštine kantona**, odredit će se postupak i uvjeti pod kojima se može legalizirati dosadašnja bespravna gradnja ako takva gradnja ne ugrožava opći javni interes, ako se uklapa u prostorno-plansku dokumentaciju i ako ne utiče negativno na uvjete zaštite okoliša, stanovništva i materijalnih dobara.

VI GRADILIŠTE

Član 46.

(Prijava građenja)

(1) Investitor je dužan da organu koji mu je izdao odobrenje za građenje, kao i nadležnom inspekcijskom organu pismeno prijavi početak radova na gradilištu, najkasnije u roku od osam dana prije početka radova.

(2) Nadležni inspekcijski organ je dužan da planira i da izvrši prvi inspekcijski pregled na gradilištu u roku od 10 dana, kako bi provjerio ispunjavanje tehničkih i sigurnosnih uvjeta za rad.

Član 47.

(Iskolčavanje)

(1) Prije početka građenja vrši se iskolčavanje građevine u skladu sa uvjetima datim u odobrenju za građenje i na osnovu glavnog ili izvedbenog projekta.

(2) Iskolčavanje građevine vrši organ nadležan za katastar samostalno ili te poslove povjerava pravnom licu registrovanom za izvođenje tih poslova. O iskolčavanju se sačinjava elaborat, a kopije se dostavljaju investitoru, nadležnom organu i nadležnoj urbanističko-građevinskoj inspekciji.

(3) Za štetu proisteklu iz pogrešnog iskolčavanja odgovara lice koje je izvršilo iskolčavanje.

(4) Nadležna urbanističko-građevinska inspekcija je dužna odmah, na poziv investitora, provjeriti da li je stvarni položaj građevine u prostoru u skladu sa elaboratom o iskolčavanju i odobriti nastavak radova.

Član 48.

(Uređenje gradilišta)

(1) Gradilište mora biti ograđeno radi sprečavanja nekontroliranog pristupa ljudi na gradilište.

(2) Na gradilištu koje se proteže na velikim prostranstvima (željezničke pruge, ceste, dalekovodi i sl.) dijelovi gradilišta koji se ne mogu ograditi moraju biti zaštićeni određenim saobraćajnim znakovima ili označeni na drugi način.

(3) Uz javnosaobraćajne površine zabranjeno je ograđivati gradilište bodljikavom žicom ili na drugi način koji bi mogao ugrožavati prolaznike. Na određenim gradskim područjima može se odrediti poseban vanjski izgled ograde.

(4) Gradilište mora imati istaknutu, na vidnom mjestu, ploču sa svim relevantnim podacima o građevini i sudionicima u gradnji (naziv investitora, izvođača radova i projektanta te naziv i vrstu građevine koja se gradi, kao i vrijeme početka i završetka radova).

(5) Pripremni radovi za građenje mogu se izvoditi na zemljištu koje nije vlasništvo investitora samo ako je investitor prethodno ishodio saglasnost vlasnika toga zemljišta.

(6) Investitor ili izvođač dužni su, radi privremenog zauzimanja susjednog, odnosno obližnjeg zemljišta za potrebe gradilišta, postupati prema odredbama posebnih zakona.

(7) Za privremeno zauzimanje javnosaobraćajnih površina za potrebe gradilišta investitor ili izvođač dužan je ishoditi odobrenje nadležne općinske službe za upravu, odnosno preduzeća određenog posebnim zakonom.

(8) Izgrađene privremene građevine i postavljena oprema gradilišta moraju biti stabilni i odgovarati propisanim uvjetima zaštite od požara i eksplozije te zaštite na radu i svim drugim mjerama zaštite radi sprečavanja ugrožavanja života i zdravlja ljudi.

(9) Sve privremene građevine izgrađene u okviru pripremnih radova, oprema gradilišta, neutrošeni građevinski i drugi materijal, otpad i sl. moraju biti uklonjeni, a zemljište na području gradilišta i na prilazu gradilištu dovedeno u uredno stanje prije izdavanja upotrebne dozvole.

Član 49.

(Dokumentacija na gradilištu)

(1) Izvođač na gradilištu mora imati:

- a) rješenje o upisu u registar djelatnosti,
- b) akt o postavljanju voditelja građenja, odnosno voditelja pojedinih radova,
- c) odobrenje za građenje i glavni projekt,
- d) projekte na osnovu kojih je izdano odobrenje za građenje,
- e) izvedbene projekte, sa svim izmjenama i dopunama,
- f) građevinski dnevnik,
- g) građevinsku knjigu,
- h) dokumentaciju o ispitivanju ugrađenog materijala, proizvoda i opreme, prema programu ispitivanja iz projekta,
- i) elaborat o iskolčenju građevine, koji je izradilo fizičko ili pravno lice registrirano za obavljanje te djelatnosti posebnim propisom,
- j) nacrt organizacije gradilišta.

(2) Uvjete, način i obrazac vođenja građevinskog dnevnika na gradilištu propisat će posebnim propisom organ uprave nadležan za poslove građevinarstva.

VII UPOTREBNA DOZVOLA

Član 50.

(Upotrebna dozvola)

(1) Izgrađena građevina smije se početi upotrebljavati, odnosno staviti u pogon nakon što organ uprave nadležan za poslove građevinarstva izda dozvolu za njezinu upotrebu (u daljnjem tekstu: upotrebna dozvola).

(2) Upotrebna dozvola za izgrađenu građevinu izdaje se nakon obavljenog tehničkog pregleda.

Član 51.

(Zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole)

(1) Zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole investitor podnosi organu uprave nadležnom za poslove građevinarstva koji je izdao odobrenje za građenje građevine.

(2) Zahtjev iz stava 1. ovoga člana mora sadržavati:

- a) kopiju odobrenja za građenje,
- b) kopiju katastarskog plana, s ucrtanim položajem građevine,
- c) pisanu izjavu izvođača o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine,
- d) pisani izvještaj o nadzoru nad gradnjom, u skladu s članom 21. ovoga zakona.

Član 52.

(Tehnički pregled)

(1) Organ uprave nadležan za poslove građevinarstva dužan je u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahtjeva obaviti tehnički pregled građevine.

(2) O mjestu, danu i satu obavljanja tehničkog pregleda građevine organ uprave nadležan za poslove građevinarstva dužan je obavijestiti investitora. Investitor je dužan tehničkom pregledu osigurati prisutnost sudionika u građenju.

(3) Tehnički pregled građevine obavlja komisija koju rješenjem osniva organ uprave nadležan za poslove građevinarstva iz člana 33. ovoga zakona.

(4) Rješenje iz stava 3. ovoga člana, organ uprave nadležan za poslove građevinarstva obavezan je donijeti u roku od osam dana od dana prijema urednog zahtjeva iz člana 51. ovoga zakona.

(5) Organ uprave nadležan za poslove građevinarstva imenuje predsjednika i članove komisije iz stava 3. ovoga člana i određuje organe i privredna društva koja upućuju svoga ovlaštenog predstavnika kao člana komisije.

(6) Predsjednik i članovi komisije iz stava 3. ovoga člana moraju ispunjavati uvjete da su diplomirani inženjeri s pet godina radnoga staža i položenim stručnim ispitom.

(7) Broj članova i sastav komisije za tehnički pregled građevine ovisi o vrsti i složenosti objekta, odnosno komisija mora imati po jednog stručnog člana za svaku vrstu radova koje pregleda (arhitektonske / građevinske, mašinske, elektroinstalacijske, vodovodne i kanalizacijske itd.).

(8) U radu komisije iz stava 3. ovoga člana ne mogu sudjelovati službena lica koja su donosila rješenja u postupku izdavanja odobrenja za građenje.

(9) Tehničkim pregledom građevine utvrđuje se je li građevina izgrađena u skladu s odobrenjem za građenje.

(10) O obavljenom tehničkom pregledu građevine sastavlja se zapisnik u koji se unosi i mišljenje članova komisije za tehnički pregled građevine o tome može li se izgrađena građevina koristiti ili se moraju prethodno otkloniti utvrđeni nedostaci ili se može izdati upotrebna dozvola.

(11) Predsjednik komisije za tehnički pregled građevine, odnosno stručni radnik koji je obavio tehnički pregled dužan je u roku od osam dana od dana obavljenog tehničkog pregleda građevine zapisnik iz stava 10. ovoga člana, koji su potpisali svi članovi komisije, dostaviti organu uprave nadležnom za poslove građevinarstva.

Član 53.

(Dužnost investitora u postupku)

Investitor je dužan, najkasnije na dan tehničkoga pregleda građevine, osim za građevine iz člana 35. stava 2. ovoga zakona, komisiji za tehnički pregled građevine dati na uvid:

- a) dokumentaciju iz članova 45. i 49. ovoga zakona,
- b) situacijski nacrt građevine, kao dio geodetskog elaborata koji je izradilo fizičko ili pravno lice registrirano za obavljanje te djelatnosti posebnim propisom, te koji je ovjerio organ uprave nadležan za katastar i geodetske poslove,
- c) dokaz o postignutom kvalitetu radova i materijala,
- d) izvještaje *ovlaštenih* revidenata o obavljenoj kontroli prema članu 27. stavu 5. ovoga zakona,
- e) završni izvještaj nadzornog inženjera o izvedbi građevine.

Član 54.

(Postupak izdavanja upotrebne dozvole)

(1) Zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole odbit će se:

- a) ako je građevina izgrađena bez odobrenja za građenje,
- b) ako su tokom građenja obavljene izmjene i dopune na građevini za koje nije ishodena izmjena ili dopuna odobrenja za građenje,

c) ako se u ostavljenom roku nisu otklonili nedostaci koji bitno utiču na pouzdanost i sigurnost građevine.

(2) Ako su tehničkim pregledom utvrđeni nedostaci koje je potrebno otkloniti a ti nedostaci ne utiču na tehnička svojstva bitna za građevinu prema poglavlju II. ovoga zakona, organ uprave nadležan za poslove građevinarstva može odrediti rok u kojem se moraju uočeni nedostaci otkloniti.

(3) Upotrebna dozvola izdat će se tek nakon što se otklone uočeni nedostaci iz stava 2. ovoga člana.

(4) Izuzetno, upotrebna dozvola može se izdati ako primjedbe nisu uvjetne, odnosno ako su ispunjeni ostali uvjeti predviđeni Zakonom, a sama upotreba objekta neće ugroziti stabilnost i sigurnost te štetne uticaje na okoliš, kao i ljudske živote i zdravlje.

Član 55.

(Rješenje o uklanjanju građevine)

Ako se prilikom tehničkog pregleda utvrdi da se nedostaci na građevini ne mogu otkloniti ili da postoji neotklonjiva opasnost za pouzdanost građevine, za ljudske živote ili zdravlje te za okoliš, saobraćaj ili susjedne objekte, organi nadležni za poslove građevinarstva donijet će rješenje o uklanjanju, odnosno rušenju građevine.

Član 56.

(Odobrenje za probni rad)

(1) Organ uprave nadležan za poslove građevinarstva, za izdavanje upotrebne dozvole može, na osnovu mišljenja komisije za tehnički pregled građevine, za građevinu koja po svom tehnološkom procesu, s obzirom na ugrađene instalacije, opremu i postrojenja, zahtijeva probni rad, izdati odobrenje za probni rad.

(2) Odobrenje za probni rad može se izdati samo pod uvjetom da je komisija za tehnički pregled građevine utvrdila da je građevina izgrađena u skladu s izdanim odobrenjem za građenje i da puštanje građevine u probni rad ne ugrožava ljudske živote i zdravlje te okoliš i susjedne građevine.

(3) Tokom trajanja probnoga rada građevine uspostavlja se i utvrđuje njezina potpuna tehnička ispravnost.

(4) Probni rad građevine iz stava 1. ovoga člana može trajati najdulje 12 mjeseci, a izuzetno, u posebno složenim tehnološkim procesima, probni rad se može produljiti za još 12 mjeseci.

Član 57.

(Troškovi postupka)

Troškove obavljanja tehničkog pregleda snosi investitor, a o njima se odlučuje u skladu s odredbama važećeg Zakona o upravnom postupku FBiH.

Član 58.

(Upotrebna dozvola za dio građevine)

Upotrebna dozvola može se na zahtjev investitora izdati za dio građevine prije dovršetka cijele građevine:

a) ako je to potrebno radi nastavka i dovršenja građenja (npr. korištenje mosta za pristup gradilištu, trafostanice i dalekovoda za opskrbu električnom energijom i dr.),

b) ako je u pitanju složena građevina iz člana 40. ovoga zakona,

c) ako se određeni dio građevine može privesti svojoj namjeni prije dovršetka cijele građevine.

Član 59.

(Upis građevine u zemljišne knjige)

(1) Upotrebna dozvola je upravni akt i u postupku njezinog izdavanja primjenjuje se Zakon o upravnom postupku ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) Građevina za koju nije izdana upotrebna dozvola ne može se upisati u zemljišne knjige.

(3) Izuzetno od odredbi prethodnog stavka građevine izgrađene do 23. 05. 1974. godine mogu se upisati u zemljišnu knjigu na osnovu isprave, izdate od nadležnog organa za prostorno uređenje, kojom se potvrđuje da je građevina izgrađena prije utvrđenog roka.

(4) Izuzetno od odredbi pomenutog stava 2 ovog člana, građevine izgrađene poslije 23. 05. 1974 a do 31. 12. 1991 godine, uz uvjet da posjeduje odobrenje za građenje mogu se upisati u zemljišnu knjigu na osnovu isprave, izdate od nadležnog organa za prostorno uređenje kojom se potvrđuje da je građevina izgrađena u utvrđenom razdoblju.

(5) Za građevine kod kojih je došlo do odstupanja (nadogradnja, proširenje, promjena namjene) kod izgradnje u odnosu na odobrenje za građenje potrebno je od strane nadležnog organa za prostorno uređenje provesti postupak u skladu sa ovim zakonom.

(6) Isprave iz stava 3 i 4 ovog člana nadležni organ će izdati nakon sprovedenog postupka, utvrđenog činjeničnog stanja i pribavljenog dokaznog materijala i dokumentacije kojom se potvrđuje da su ispunjeni uvjeti iz prethodnih stavova (ovjereni kopija katastarskog plana i posjedovnog lista, odobrenje za građenje, potvrda o priključku objekta na komunalnu i elektroenergetsku infrastrukturu, izvještaji na zapisnik najmanje dva svjedoka).

Član 60.

(Javni poziv stručnim licima)

(1) Organ uprave nadležan za poslove građevinarstva koji imenuje komisiju za tehnički pregled građevine, dužan je najmanje jednom u dvije godine objaviti javni poziv stručnim licima da dostave dokaze da ispunjavaju uvjete za sudjelovanje u radu komisije iz člana 52. stava 6. ovoga zakona.

(2) Ministarstvo će donijeti bliže propise o obavljanju tehničkog pregleda građevine i izdavanju upotrebne dozvole.

2.dio

UPOTREBA I ODRŽAVANJE GRAĐEVINE

Član 61.

(Upotreba i održavanje građevine)

(1) Građevina se može upotrebljavati samo na način koji je u skladu s njezinom namjenom.

(2) Vlasnik građevine dužan je održavati građevinu tako da se u predviđenom vremenu trajanja očuvaju tehnička svojstva bitna za građevinu iz 1. dijela, poglavlja I. ovoga zakona, odnosno da se ne naruše njezina spomenička svojstva ako je ta građevina uvrštena u popis građevina kulturno-historijske baštine.

(3) U slučaju oštećenja građevine zbog čega je ugrožena stabilnost građevine ili njezinog dijela te ako postoji opasnost za susjedne građevine ili zdravlje ljudi, vlasnik građevine dužan je poduzeti hitne mjere za otklanjanje opasnosti i označiti građevinu kao opasnu do otklanjanja oštećenja.

Član 62.

(Rekonstrukcija postojeće građevine)

(1) Investitor je dužan pribaviti odobrenje za građenje ako namjerava rekonstruirati postojeću građevinu.

(2) Na rekonstrukciju postojeće građevine primjenjuju se odredbe članova od člana 35. do člana 45. ovoga zakona.

(3) Izuzetno od odredbi člana 35. ovoga zakona, zahtjevu za rekonstrukciju postojeće građevine prilažu se:

- a) projekt izvedenog stanja,
- b) tri primjerka glavnog projekta iz člana 24. ovoga zakona za građevinu, odnosno dio građevine na koji se rekonstrukcija odnosi,
- c) izvod iz katastra – katastarska čestica,
- d) dokaz o pravu gradnje iz člana 36. ovoga zakona,

e) pisani izvještaj o obavljenoj kontroli glavnog projekta prema članu 27. ovoga zakona,
f) pisani izvještaj i potvrdu o obavljenoj nostrifikaciji u slučajevima iz člana 27. ovoga zakona,
g) saglasnosti, odnosno pribavljena mišljenja iz kojih proističe priroda namjeravane rekonstrukcije.

(4) Projekt izvedenog stanja mora sadržavati:

a) snimku postojećeg stanja (sve osnove, presjek, krovište, pročelja itd.),
b) glavni projekt u skladu s članom 24. ovoga zakona za građevinu, odnosno dio građevine na koji se rekonstrukcija odnosi.

(5) Na projekt izvedenog stanja odnose se odredbe članova od 25. do 28. ovoga zakona.

I UKLANJANJE GRAĐEVINE

Član 63.

(Uklanjanje građevine)

(1) Vlasnik građevine može pristupiti uklanjanju građevine ili njezinoga dijela samo na osnovu odobrenja za uklanjanje građevine.

(2) Odobrenje za uklanjanje građevine izdaje organ uprave nadležan za poslove građevinarstva.

(3) Zahtjevu za uklanjanje građevine prilažu se:

a) dokaz o pravu vlasništva građevine,
b) projekt uklanjanja građevine,
c) saglasnost nadležnih organa ako se tim uklanjanjem može ugroziti javni interes (npr. zaštita spomenika kulture, zaštita komunalnih i drugih instalacija i dr.),
d) procjena uticaja na okoliš, u skladu s posebnim zakonom.

(4) Projekt uklanjanja građevine sadrži:

a) nacрте,
b) tehnički opis uklanjanja građevine,
c) proračune stabilnosti konstrukcije ili njezinih dijelova tokom uklanjanja, odnosno demontaže.
(5) Odredba o uklanjanju građevine i stava 1. ovoga člana ne odnosi se na uklanjanje građevine na osnovu inspekcijeskoga rješenja, odnosno rješenja organa nadležnog za poslove građevinarstva.

3.dio

NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAKONA I INSPEKCIJSKI NADZOR

Član 64

(Odredbe o inspekcijeskome nadzoru)

Inspekcijским nadzorom, prema ovome zakonu, obavlja se nadzor nad radom sudionika u građenju i održavanju građevine te nadzor kvaliteta građevinskih proizvoda u proizvodnji u pogledu primjene ovoga zakona i propisa donesenih na osnovu ovoga zakona, kao i propisa iz područja normizacije, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Član 65.

(Kantonalni i općinski građevinski inspektori)

(1) Inspekcijски nadzor, prema ovom zakonu, obavljaju građevinski inspektori.

(2) Na građevinama iz člana 34. ovoga zakona inspekcijски nadzor provode kantonalni građevinski inspektori.

(3) Na ostalim građevinama inspekcijски nadzor provode općinski građevinski inspektori.

(4) Kantonalnim građevinskim inspektorom u Ministarstvu može se imenovati samo diplomirani inženjer građevinske ili arhitektonske struke koji ispunjava uvjete iz Zakona o organizaciji organa uprave

u Federaciji Bosne i Hercegovine, s najmanje pet godine radnoga iskustva i položenim stručnim ispitom u struci. Općinskim građevinskim inspektorom može se imenovati diplomirani inženjer građevinske ili arhitektonske struke koji ispunjava uvjete iz Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine, s najmanje tri godina radnoga iskustva i položenim stručnim ispitom u struci.

(5) Kantonalni i općinski građevinski inspektori (u daljnjem tekstu: inspektori) svoj identitet dokazuju službenom iskaznicom čiji sadržaj, način izdavanja i oblik trebaju biti usklađeni prema važećem federalnom propisu.

(6) Inspektori iz stava 1. ovoga člana mogu obavljati i inspeksijski nadzor u primjeni Zakona o prostornom uređenju i, u tom slučaju, istupaju u svojstvu urbanističko-građevinskog inspektora.

Član 66.

(Provođenje nadzora nad sudionicima građenja)

U provođenju nadzora inspektor ima pravo i dužnost sudionicima građenja rješenjem narediti otklanjanje nepravilnosti, obustavu građenja i uklanjanje građevine.

Član 67.

(Otklanjanje nepravilnosti)

(1) U provođenju nadzora inspektor ima pravo i dužnost sudionicima građenja rješenjem narediti da u primjerenom roku otklone nepravilnosti koje utvrdi.

(2) U provođenju nadzora inspektor ima pravo i dužnost rješenjem narediti vlasniku postojeće građevine da otkloni nedostatke na građevini koji su nastali ili su uočeni tokom njezine izgradnje i upotrebe ako utvrdi da ti nedostaci mogu ugroziti stabilnost građevine te živote i zdravlje ljudi.

(3) U provođenju nadzora inspektor ima pravo i dužnost rješenjem narediti vlasniku postojeće građevine prestanak upotrebe građevine ako za građevinu nije pribavljena upotrebna dozvola ili je prestalo važenje odobrenja za probni rad (član 58. ovoga zakona).

Član 68.

(Obustava građenja)

(1) Inspektor ima pravo i dužnost rješenjem narediti obustavu daljnje gradnje, odnosno izvođenja pojedinih radova:

a) ako se građevina gradi, odnosno rekonstruira na osnovu odobrenja za građenje koje nije postalo pravosnažno, odnosno koje ne sadrži klauzulu pravosnažnosti iz člana 45. ovoga zakona,

b) ako se građevina gradi, odnosno rekonstruira protivno odobrenju za građenje, te odrediti primjereni rok za usklađivanje izvedenoga stanja s odobrenim projektom ili crtežom građevine, odnosno ishoda izmjene ili dopune odobrenja za građenje,

c) ako je donesen zaključak kojim se dopušta obnova postupka izdavanja odobrenja za građenje,

d) ako se građevina gradi, odnosno rekonstruira, a da u roku određenim rješenjem iz člana 66. stava 1. ovoga zakona nisu otklonjeni uočeni nedostaci,

e) ako utvrdi nedostatke i nepravilnosti u projektu ili izvođenju radova koji mogu ugroziti tehnička svojstva bitna za građevinu, propisana poglavljem II. ovoga zakona, te odrediti primjereni rok za otklanjanje tih nedostataka,

f) ako utvrdi da se radovi izvode tako da se ugrožava pouzdanost susjednih građevina, stabilnost tla na okolnom zemljištu, saobraćajne površine, komunalne i druge instalacije i dr., te narediti hitne mjere zaštite ako je to potrebno,

g) ako utvrdi da radove izvodi ili nadzire pravno ili fizičko lice koje nije registrirano, odnosno ovlašteno za izvođenje ili nadziranje te vrste radova, odnosno koje ne ispunjava posebne uvjete propisane ovim zakonom.

(2) U slučajevima iz stava 1. ovoga člana, građevinski inspektor će, na licu mjesta, narediti zatvaranje gradilišta tako što će donijeti rješenje o zatvaranju gradilišta i označiti gradilište žutom trakom širine 5 cm sa tekстом «zatvoreno gradilište», ispisanim na službenim jezicima i pismima FbiH, širine 3 cm i postavljanjem rješenja o zatvaranju gradilišta na predmetnom lokalitetu.

(3) U slučajevima iz stava 1. alineje 6. ovoga člana, građevinski inspektor ima pravo i dužnost podnijeti nadležnome sudu zahtjev za brisanje pravnog lica iz sudskog registra ako ono ne ispunjava posebne uvjete propisane ovim zakonom.

Član 69.

(Način uklanjanje građevine)

(1) Inspektor ima pravo i dužnost rješenjem narediti da se građevina ili njezin dio ukloni, odnosno da se uspostavi prijašnje stanje:

- a) ako se gradi ili je izgrađena bez odobrenja za građenje,
- b) ako se gradi protivno odobrenju za građenje, a u određenom roku se nije uskladilo izvedeno stanje s odobrenim projektom ili crtežom građevine, odnosno ako se nije ishodila izmjena ili dopuna odobrenja za građenje (član 43. ovoga zakona),
- c) ako se tokom građenja utvrde neotklonjivi nedostaci zbog kojih je ugrožena stabilnost građevine ili stabilnost okolnih građevina ili su na drugi način ugroženi životi ljudi ili okoliš. Inspektor će narediti, kada je to potrebno, i hitne mjere osiguranja do izvršenja naloga,
- d) ako utvrdi da je, zbog dotrajalosti ili većih oštećenja, neposredno ugrožena stabilnost građevine ili njezinog dijela te ona predstavlja opasnost za susjedne građevine i ljudske živote, a ta se opasnost ne može na drugi način otkloniti, inspektor će narediti vlasniku građevine da ukloni građevinu ili njezin dio. Inspektor ujedno naređuje i hitne mjere osiguranja do izvršenja naloga (npr. podupiranje konstrukcije, sklanjanje ljudi i sl.),
- e) ako se, u skladu s članom 42. ovoga zakona, ne uklone privremene građevine izgrađene na gradilištu u okviru pripremnih radova (barake, nadstrešnice, instalacije, skladišta, zajedničke nastambe te druge građevine i uređaji).

(2) U slučajevima iz stava 1. alineja a.) i b.) ovoga člana, inspektor će, prije donošenja rješenja, na licu mjesta narediti zatvaranje gradilišta posebnom oznakom.

(3) Ako se građevina iz stava 1. alineje c.) ovoga člana nalazi u zaštićenom području, rješenje o uklanjanju ne može se izvršiti bez saglasnosti organa uprave nadležnog za poslove zaštite spomenika kulture. Postupak davanja saglasnosti organa uprave nadležnog za poslove zaštite spomenika kulture hitan je.

(4) Ako u slučaju iz stava 1. ovoga člana investitor ne postupi prema rješenju inspektora o uklanjanju građevine ili njezinoga dijela, rješenje će se izvršiti pomoću drugog lica, na trošak investitora.

(5) Način izvršenja rješenja određuje građevinski inspektor.

Član 70.

(Inspekcijske mjere)

(1) Inspektor, izuzetno, može zapisnikom narediti izvršenje mjera iz člana 64. stava 1. alineja 1. i 5. i člana 65. stava 1. alineja 3. i 4. ovoga zakona radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi te za imovinu.

(2) Izvršenje naređenih mjera počinje teći uručenjem zapisnika.

(3) Inspektor je dužan izdati pisano rješenje o naređenim mjerama iz stava 2. ovoga člana u roku od tri dana od dana kada je naređeno izvršenje mjera.

(4) Na rješenje građevinskog inspektora ovlašteno lice kod kojeg je obavljen inspekcijski nadzor ima pravo izjaviti žalbu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

(5) Žalba na rješenje inspektora iz članova 66. i 67. ovoga zakona te stava 3. ovoga člana ne odgađa izvršenje rješenja.

(6) Žalba iz stava 5. ovoga člana može se izjaviti kantonalnom građevinskom inspektoru ako je rješenje donio općinski inspektor. Ako je rješenje donio kantonalni inspektor, žalba se izjavljuje kantonalnom ministru čiji je inspektor donio rješenje.

(7) Protiv rješenja donesenog po žalbi može se pokrenuti upravni spor u Kantonalnom sudu, na način i pod uvjetima predviđeni Zakonom o upravnim sporovima.

Član 71.

(Ništavost rješenja o odobrenju za građenje)

(1) Inspektor je dužan zatražiti od nadležnoga organa da oglasi ništavim rješenje o odobrenju za građenje ako utvrdi da je izdano protivno odredbama ovoga zakona i propisima za njegovo provođenje, i to:

- a) ako je odobrenje za građenje izdano mimo dokumenata prostornog uređenja,
- b) ako je odobrenje za građenje izdano za privremenu građevinu koja taj status nema prema članu 2. stavu 15. ovoga zakona.

(2) Rješenje o oglašavanju ništavim rješenja o odobrenju za građenje donosi se u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku.

4.dio

KAZNE NE ODREDBE

Član 72.

(Novčane kazne za pravna i fizička lica)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 8.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice u svojstvu investitora:

- a) ako projektiranje, građenje ili provođenje stručnog nadzora povjeri licu koje nije registrirano za obavljanje tih djelatnosti (član 19. stav 2. ovoga zakona),
 - b) ako ne osigura stručni nadzor nad građenjem (član 18. stav 3. ovoga zakona),
 - c) ako ne prijavi početak građenja u propisanome roku (član 18. stav 5. ovoga zakona),
 - d) ako u slučaju prekida radova ne osigura građevinu koju gradi i okoliš (član 18. stav 6. ovoga zakona),
 - e) ako u propisanome roku ne prijavi promjenu investitora (član 18. stav 7. ovoga zakona),
 - f) ako pristupi građenju bez odobrenja za građenje (član 30. ovoga zakona),
 - g) ako **reviziju** projekta povjeri **pravnom** licu koje nije revident (član 27. stav 2. ovoga zakona),
 - h) ako gradi protivno odobrenju za građenje, a nije dobio izmjenu ili dopunu odobrenja za građenje (član 43. ovoga zakona),
 - i) ako za potrebe gradilišta zauzme susjedno, odnosno obližnje zemljište bez valjane pravne osnove (član 48. stav 6. ovoga zakona),
 - j) ako za potrebe gradilišta zauzme javnosobraćajnu površinu bez odobrenja nadležnog organa (član 48. stav 7. ovoga zakona),
 - k) ako nakon završetka građenja ne raščisti i ne uredi gradilište i neposredni okoliš (član 48. stav 9. ovoga zakona),
 - l) ako upotrebljava građevinu ili njezin dio bez upotrebne dozvole (član 50. ovoga zakona),
 - m) ako u određenom roku ne otkloni nedostatke utvrđene tehničkim pregledom građevine (član 54. stav 2. ovoga zakona),
 - n) ako nastavi građenje na gradilištu nakon donošenja rješenja o zatvaranju gradilišta.
- (2) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i fizičko lice kao vlasnik građevine novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.

Član 73.

(Novčane kazne za pravna lica i odgovorna lica)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 6.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje gradi za račun nepoznatog kupca ako stručni nadzor ne povjeri drugom pravnom licu registriranom za obavljanje stručnog nadzora (član 18. stav 4. ovoga zakona).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 600,00 KM.

Član 74.

(novčane kazne za provođenje stručnog nadzora nad građenjem)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje provodi stručni nadzor nad građenjem:

a) ako nije registrirano za obavljanje poslova stručnog nadzora (član 21. stav 1. ovoga zakona),
b) ako imenuje nadzornog inženjera koji ne ispunjava uvjete prema odredbama ovoga zakona (član 21. stav 3. ovoga zakona),

c) ako ne poduzme mjere da se radovi obavljaju u skladu s odobrenjem za građenje, odnosno projektom (član 20. stav 3. ovoga zakona),

d) ako ne poduzme mjere da tehnička svojstva građevine zadovolje uvjete iz 1. dijela, poglavlja I. ovoga zakona (član 20. stav 3. ovoga zakona),

e) ako ne poduzme mjere da kvalitet radova, ugrađenih proizvoda i opreme bude u skladu sa zahtjevima projekta i da bude dokazan odgovarajućim ispitivanjima i dokumentima (član 21. stav 6. alineja b.) ovoga zakona).

(2) Za prekršaj iz stava 1. tačaka a.) i b.) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 700,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i nadzorni inženjer novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 500,00 KM.

(4) Novčanom kaznom iz stava 1. ovoga člana kaznit će se ovlašteno lice nadležnog organa ako izda odobrenje za građenje objekta protivno odredbama člana 38. ovoga zakona.

Član 75.

(novčane kazne za vlasnika građevine)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice kao vlasnik građevine:

a) ako upotrebljava građevinu protivno njezinoj namjeni (član 61. stav 1. ovoga zakona),
b) ako ne održava građevinu, njezinu konstrukciju ili opremu (član 61. stav 2. ovoga zakona),
c) ako pristupi uklanjanju građevine ili ukloni građevinu ili njezin dio bez odobrenja općinske službe za upravu nadležne za poslove građevinarstva (član 63. stav 1. ovoga zakona).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice vlasnika građevine novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 500,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i fizička osoba kao vlasnik građevine novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 1.500,00 KM.

Član 76.

(Novčane kazne za pravno lice koje projektira)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 100,00 KM do 2.500,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje projektira:

a) ako nije registrirano za projektiranje (član 19. stav 2. ovoga zakona),
b) ako imenuje projektanta, projektanta voditelja ili koordinatora projekta koji ne ispunjava propisane uvjete (član 19. ovoga zakona),

c) ako izvedbeni projekt nije izrađen u skladu s glavnim projektom (član 25. stav 1. ovoga zakona),

d) ako ne označi i ne uveže projekt i njegove dijelove (član 26. stav 3. ovoga zakona).

(2) Za prekršaj iz stava 1. tačaka 1., 2. i 4. ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 300,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. tačke 3. ovoga člana kaznit će se projektant novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 250,00 KM.

Član 77.

(novčane kazne za izvođača kao pravnog lica)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 2.500,00 KM kaznit će se za prekršaj izvođač kao pravno lice:

a) ako ne gradi u skladu s tehničkim propisima i normama, s obveznom primjenom (član 20. stav 3. alineja b.) ovoga zakona),

b) ako nije registriran za obavljanje djelatnosti (član 20. stav 1. ovoga zakona),

c) ako ne gradi u skladu s odobrenjem za građenje (član 20. stav 3. alineja a.) ovoga zakona),

d) ako radove izvodi tako da tehnička svojstva građevine ne odgovaraju zahtjevima iz poglavlja II. ovoga zakona (član 20. stav 3. alineja b.) ovoga zakona),

e) ako ne ugrađuje proizvode i opremu u skladu s poglavljem III. ovoga zakona (član 20. stav 3. alineja c.) ovoga zakona),

f) ako ne dokaže kvalitet radova te ugrađenih proizvoda i opreme prema odredbama ovoga zakona (član 20. stav 3. alineja d.) ovoga zakona),

g) ako tokom građenja ne poduzme mjere radi sprečavanja ugrožavanja sigurnosti okolnih građevina, komunalnih i drugih instalacija te stabilnosti okolnog tla (član 4. stav 3. ovoga zakona),

h) ako imenuje voditelja građenja ili voditelja pojedinih radova koji ne ispunjava propisane uvjete (član 20. stav 5. ovoga zakona),

i) ako pristupi građenju bez odobrenja za građenje (član 30. ovoga zakona),

j) ako ne ogradi gradilište u skladu s odredbama člana 48. stavova 1., 2. i 3. ovoga zakona ,

k) ako upotrebljava susjedno, odnosno obližnje zemljište bez valjane pravne osnove (član 48. stav 6. ovoga zakona),

l) ako upotrebljava javnosaobraćajnu površinu za potrebe gradilišta bez odobrenja nadležnog organa ili preduzeća (član 48. stav 7. ovoga zakona),

m) ako nastavi građenje na gradilištu nakon donošenja rješenja o zatvaranju gradilišta.,

n) ako ne raščisti i ne uredi gradilište i neposredni okoliš nakon završetka građenja (član 48. stav 9. ovoga zakona),

o) ako na gradilištu nema propisanu dokumentaciju (član 49. stav 1. ovoga zakona),

p) ako ne vodi građevinski dnevnik u skladu s posebnim propisom (član 49. stav 1. tačka f.) ovoga zakona).

(2) Za prekršaj iz stava 1. tačaka a.), b.) g.) i l.) ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 200,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1 tačaka a.), c.), d.), e.), f.), h.), i.), j.), k.), m.) n)i o.) ovoga člana kaznit će se i voditelj građenja, odnosno pojedinih radova novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 500,00 KM.

Član 78.

(Novčane kazne za revidenta)

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 500,00 KM i zaštitnom mjerom oduzimanja ovlaštenja za kontrolu projekta kaznit će se za prekršaj revident:

a) ako prilikom kontrole projekta propusti uočiti nedostatke koji mogu znatnije uticati na tehnička svojstva građevine utvrđena poglavljem 1. dijela poglavlja I. ovoga zakona,

b) ako obavi kontrolu projekta koji je u cijelosti ili njegov pojedini dio izradilo pravno lice u kojem je zaposlen (član 22. stav 3. ovoga zakona).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i pravno lice u kojem je revident zaposlen, novčanom kaznom u iznosu od 250,00 KM do 4.000,00 KM.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovoga člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu u kojem je revident zaposlen, u novčanom kaznom iznosu od 50,00 KM do 800,00 KM.

5.dio
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 79.

(upravni postupak)

Ako je upravni postupak pokrenut pred nadležnim organom do dana stupanja na snagu ovoga zakona, a do toga dana nije doneseno prvostepeno rješenje, ili je rješenje prije toga bilo poništeno i vraćeno prvostepenom organu na ponovni postupak, postupak će se nastaviti prema odredbama ovoga zakona.

Član 80.

(Donošenje propisa)

Propise iz člana 22. stava 9., člana 27. stava 7. ovoga zakona donijet će Ministarstvo najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga zakona.

Član 81.

(Fizička lica koja obavljaju djelatnost projektiranja)

Fizička lica koja obavljaju djelatnost projektiranja prema dosadašnjim propisima mogu nastaviti obavljati tu djelatnost ako u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga zakona registriraju obavljanje te djelatnosti kao pravno lice.

Član 82.

(Prestanak važenja Zakona o građenju)

Danom stupanja na snagu ovoga zakona prestaje da važi Zakon o građenu SBK/KSB.

Član 83.

(Satupanje na snagu Zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Srednjobosanskog kantona".

Broj: _____

PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE

Datum: _____

Mirko Batinić, s. r.

Travnik

O B R A Z L O Ź E N J E

ZAKONA O GRAĐENJU

USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovoga zakona sadržan je u odredbi člana 18. stava 1. tačka d) i f) Ustava Srednjobosanskog kantona ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", broj: 1/97, 5/97, 6/97, 2/98, 7/98, 8/98, 10/2000, 8/03, 2/04 i 14/04) kojim je regulirano da Kanton donosi propise koji se tiču uređivanja i izgradnje stambenih objekata, kao i propise o korištenju lokalnog zemljišta, uključujući i zoniranje. Ovo ustavno ovlaštenje proizlazi i iz člana 4. stava 1. tačka f) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOGA ZAKONA

Primjenom postojećeg Zakon o građenju uređenju SBK/KSB ukazala potreba za njegovo unapređenje i inoviranje na inicijativu ovog Ministarstva i resornih općinskih službi, a u cilju otklanjanja određenih poteškoća u njegovoj primjeni i obezbjeđivanja kvalitetnijeg i efikasnijeg modela zakona.

Drugi razlog je realizacija projekta Reforme zakona iz oblasti prostornog uređenja i građenja na inicijativu USAD – a i Vlade F BiH kao partnera u realizaciji SPIRA projekta, čiji je cilj skraćivanje procedure odobravanja građenja, pokretanje biznisa i inspeksijskog režima.

Kako SPIRIN model integralnog zakona za sve kantone nije bio primjenjiv prihvaćen je model da svaki kanton izvrši reformu svog zakona. Reforma zakona je u njegovoj inovaciji (skraćivanje postupka odobravanja građenja) u cilju uspostavljanja kvalitetnog i efikasnog prostornog planiranja.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Opće odredbe

U poglavlju **Opće odredbe** (članovi od 1. do 3.) propisano je što se uređuje ovim zakonom, dana su pojašnjenja izraza koji se koriste u ovom zakonu i utvrđuje obaveza polaganja stručnog ispita kao provjera poznavanja propisa iz oblasti građevinarstva.

Tehnička svojstva bitna za građenje

U ovom poglavlju (članovi od 4. do 14.) utvrđuju se tehnička svojstva bitna za građevinu, a to su: pouzdanost, mehanička otpornost i stabilnost, sigurnost u slučaju požara, zaštita ljudskih života i zdravlja, zaštita od ozljeda, zaštita od buke i vibracija, ušteda energije i toplinska zaštita, zaštita od štetnog djelovanja okoliša i odstupanje od tehničkih svojstava građevine. Da bi se postigla tehnička svojstva bitna za građevinu, članom 12. utvrđuje se obaveza organa uprave nadležnog za poslove građevinarstva da donese tehničke propise i odredi obaveznu primjenu priznatih normi.

Građevinski proizvodi i oprema

Članovima 15. i 16. utvrđeno je da se građevinski proizvodi, materijali i oprema mogu koristiti, odnosno ugrađivati samo ako je njihov kvalitet dokazan ispravom proizvođača ili certifikatom usklađenosti, s tim da nadležna ministarstva posebnim propisima utvrđuju koji građevinski proizvod, materijal i oprema moraju imati certifikat usklađenosti (član 14.).

Član 15. predviđa mogućnost da građevinski proizvod i oprema koji nisu provjereni u praksi mogu se upotrebljavati uz odobrenja Ministarstva prostornog uređenja, obnove i povratka.

Učesnici u građenju

Članom 16. utvrđuju se učesnici u građenju i njihova odgovorna lica (investitor, projektant, izvođač, revident i nadzorni organ).

Članom 18. definiran je investitor kao pravno ili fizičko lice u čije ime se gradi građevina, i utvrđuju obaveze investitora, a to su: projektiranje, kontrola projekta, građenje i nadzor. Investitor mora projektiranje, kontrolu i nadzor nad građenjem povjeriti pravnim licima registriranim za obavljanje ovih djelatnosti. Izuzetak od ove obaveze je investitor, odnosno fizičko lice koje gradi za svoje potrebe, a koje prema ovoj odredbi može samo projektirati i provoditi stručni nadzor ako ispunjava propisane uvjete.

Članom 19. utvrđeno je da projektirati može samo pravno lice registrirano za obavljanje poslova projektiranja, a koje ima u radnom odnosu projektanta koji ispunjava uvjete propisane ovim članom.

Članom 20. propisano je ko može biti izvođač radova na građevini, odnosno precizirano je da izvođač može biti samo fizičko ili pravno lice registrirano za obavljanje ovih poslova. Također, ovim članom utvrđene su obaveze kojih se izvođač mora pridržavati prilikom građenja ili izvođenja radova na građevini. Ovim članom utvrđeno je da izvođač mora imenovati voditelja građevine, koji treba ispunjavati uvjete propisane ovim članom.

Članom 21. propisano je da nadzor obavlja pravno lice registrirano za obavljanje poslova nadzora, koje je dužno imenovati nadzornog inženjera, o čemu se mora obavijestiti organ uprave nadležan za poslove građevinarstva. Nadzorni inženjer mora ispunjavati uvjete utvrđene ovim članom.

Kontrolu projekta u smislu člana 22. ovoga zakona može obavljati fizičko lice koje ispunjava uvjete utvrđene ovim članom i koje je zaposleno u pravnom licu registriranom za obavljanje poslova projektiranja.

Glavni izvedbeni projekt

(Članovi od 24. do 28.)

Članovima od 23. do 27. utvrđeno je koje elemente mora sadržavati glavni projekt, s tim da se može za specifične projekte utvrđivati obaveza izrade dodatnih projekata. Također, ovim poglavljem utvrđen je način i postupak za označavanje i čuvanje projekata, kao i obavezna kontrola projekta preko ovlaštenog revidenta koji o izvršnoj kontroli mora sačiniti pisani zapisnik.

Odobrenje za građenje

(Članovi od 29. do 45.)

Članom 29. utvrđeno je da se građenju i rekonstrukciji građevine može pristupiti samo na osnovu odobrenja za građenje, s tim da je članom 30. taksativno utvrđeno u kojim slučajevima nije potrebno pribavljati odobrenje za građenje. U slučajevima neposredne opasnosti od velikih prirodnih nepogoda ili ratnih i drugih razaranja mogu se bez odobrenja za građenje graditi objekti koji sprečavaju djelovanje tih događaja, s tim da se takve građevine moraju ukloniti kada prestanu potrebe njihovog korištenja (član 31.).

Odobrenje za građenje izdaju Ministarstvo i općinska služba nadležna za poslove građenja, svako iz svoje nadležnosti, ako drugim posebnim propisima nije utvrđena nadležnost nekog drugog organa (član 32.). Ministarstvo izdaje odobrenje za građenje i u slučajevima kada se gradnja odvija na prostoru dviju ili više općina. Posebnim propisima utvrđuju se objekti od posebnog značaja za Kanton za koje će Ministarstvo izdavati odobrenje za građenje (član 34.).

Članovima 33. i 34. propisano je kojem organu se podnosi zahtjev za izdavanje odobrenja za građenje te utvrđuju dokumenti koji se prilažu uz taj zahtjev.

Članom 35. utvrđeni su dokazi na osnovu kojih se dokazuje pravo vlasništva nad zemljištem na kojem se namjerava graditi, a članom 36. utvrđuje se obaveza organa uprave nadležnog za poslove građevinarstva da na zahtjev investitora saopći informaciju o organima od kojih se treba pribaviti odgovarajuća dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev za izdavanje odobrenja za građenje.

Ovim poglavljem utvrđen je i rok od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje odobrenja za građenje kao rok u kojem nadležni organ mora izdati odobrenje ili odbiti zahtjev. Odobrenje za građenje, u pravilu, izdaje se za cijelu građevinu, a izuzetno, na zahtjev investitora, može se izdati i za

dijelove građevine, s tim da je investitor dužan prethodno pribaviti načelno odobrenje za građenje za cijelu građevinu (član 39.).

Gradilište

(Članovi od 44. do 46.)

Ovim poglavljem utvrđeni su kriteriji koji reguliraju uređenje gradilišta, kao na primjer zaštita od nekontroliranog pristupa ljudi, označavanja i slično, kao i obaveza izvođaču da na gradilištu ima obaveznu dokumentaciju.

Upotrebna dozvola

(Članovi od 46. do 54.)

Članom 46. propisano je da se izgrađena građevina ne može otpočeti koristiti dok organ uprave nadležan za poslove građevinarstva ne izda upotrebnu dozvolu. Zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole investitor podnosi organu uprave nadležnom za izdavanje odobrenja za građenje (član 47.).

Na zahtjev investitora, a u roku od 30 dana, obavlja se tehnički pregled građevine, o čemu se obavještava investitor. Tehnički pregled obavlja komisija koju formira organ uprave nadležan za poslove građevinarstva, a koji o izvršenom tehničkom pregledu sastavlja zapisnik (član 48.).

Članom 49. propisana je obaveza investitora da do dana tehničkog pregleda da na uvid komisiji za tehnički pregled svu dokumentaciju propisanu ovim zakonom.

Članom 52. utvrđeno je u kojim slučajevima se neće izdati upotrebna dozvola, kao i mogućnost da se u slučaju utvrđenih nedostataka koji ne utiču na tehničku stabilnost građevine mogu utvrditi rokovi za otklanjanje utvrđenih nepravilnosti. U slučajevima kada je prije izdavanja upotrebne dozvole potrebna ispitati tehnička svojstva građevine, predviđena je mogućnost ovog ispitivanja probnim radom građevine.

Troškove rada komisije van mjesta sjedišta komisije snosi investitor (član 53.).

Upotrebna dozvola, na zahtjev investitora, može se izdati i za dio građevine ako se taj dio građevine može privesti namjeni prije dovršenja cijele građevine (član 54.).

Korištenje i održavanje građevine

Članom 57. propisano je da se građevina mora koristiti u skladu s njezinim tehničkim svojstvima.

Uklanjanje građevine

Na zahtjev vlasnika građevine uz koji se prilaže potrebna dokumentacija i projekt uklanjanja građevine, nadležni organ izdaje odobrenje za uklanjanje građevine (član 59.).

Inspekcijski nadzor

(Članovi od 60. do 67.)

Članovima 61. i 62. utvrđena je obaveza Ministarstva, kao i općinskih službi za upravu nadležnih za poslove građevinarstva, da obavljaju nadzor nad provođenjem odredbi ovoga zakona, svako u okviru svojih ovlaštenja. Ovim zakonom uređeno je ko može obavljati inspekcijske poslove na kantonalnom i općinskom nivou te precizirano nad kojim objektima građevinski inspektor obavlja nadzor, kako dokazuje svoj identitet i koje uvjete mora ispunjavati da bi bio imenovan za građevinskog inspektora.

Članovima 64. i 65. utvrđeno je u kojim slučajevima i koje mjere može narediti građevinski inspektor.

Članom 66. precizirano je da građevinski inspektor naređuje mjere pismenim rešenjem, a izuzetno, u slučajevima kad je ugroženo zdravlje i život ljudi i imovina da određene mjere može narediti i zapisnikom.

Kaznene odredbe

Članom 68. do 73. utvrđene su novčane kazne za prekršaje pravnim osobama, odgovornim osobama i fizičkim osobama u novčanim iznosima, koji su razmjerno težini učinjenih prekršaja.

Prijelazne i završne odredbe

(Članovi od 75. do 80.)

U prijelaznim i završnim odredbama regulirana su pitanja vođenja upravnog postupka, utvrđeni su rokovi za donošenje podzakonskih akata, rokovi za registriranje firmi za projektiranje, vrijeme prestanka primjene propisa koji uređuju pitanja građenja na prostoru Kantona i vrijeme stupanja na snagu ovoga zakona.

NAČIN FINANSIRANJA

Sredstva za provedbu Zakona o građenju osiguravaju se kroz Budžet Srednjobosanskog kantona.